

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„W REJONIE ULICY FOLWARCZNEJ” W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. SYLWIA JASZCZURA

MGR INŻ. ANNA MOCZKO - WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE SZATY ROŚLINNEJ

POZNAŃ, 22 MARCA 2024 R./22 MAJA 2024 R.*

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Informacje wstępne	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	7
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu.....	7
2.2.	Geomorfologia, rzeźba terenu	8
2.3.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe.....	8
2.4.	Zasoby naturalne	9
2.5.	Gleby.....	9
2.6.	Warunki wodne.....	9
2.7.	Szata roślinna	10
2.8.	Świat zwierzęcy	13
2.9.	Klimat lokalny	13
2.10.	Jakość powietrza atmosferycznego	14
2.11.	Klimat akustyczny.....	17
2.12.	Jakość wód	18
2.13.	Obszary cenne kulturowo.....	19
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	19
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	21
4.1.	Cel opracowania projektu planu	21
4.2.	Ustalenia projektu planu	22
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.....	27
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	29
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	30
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.....	36
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki geologiczne.....	36
6.2.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	39
6.3.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	39
6.4.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	43
6.5.	Oddziaływanie na krajobraz	45
6.6.	Oddziaływanie na powietrze i warunki klimatyczne	47
6.7.	Oddziaływanie na klimat akustyczny	49
6.8.	Oddziaływanie na ludzi	53
6.9.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	56
6.10.	Oddziaływanie na dobra materialne.....	56
6.11.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	57
6.12.	Oddziaływanie transgraniczne	58
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MPZP ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	58
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	59
9.	STRESZCZENIE I WNIOSKI.....	59

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym w roku 2022
3. Zasięgi oddziaływania hałasu tramwajowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym w roku 2022
4. Zasięgi oddziaływania hałasu kolejowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym w roku 2022
5. Zasięgi oddziaływania hałasu przemysłowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym w roku 2022
6. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu.

Projekt planu miejscowego sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXII/387/VIII/2020 Rady Miasta Poznania z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu.*

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w południowo-wschodniej części Poznania. Ograniczony jest od północy trasą tramwajową osiedla Lecha – Franowo oraz parkiem handlowym przy ul. Szwedzkiej, od wschodu ulicą Szwajcarską oraz pętlą tramwajowo-autobusową Franowo, od południa ulicą Folwarczną oraz terenami stacji towarowej Poznań Franowo, od zachodu ulicą Klenowską. Powierzchnia tego obszaru wynosi 39,19 ha.

Szczegółowy przebieg granicy projektu mpzp przedstawiono na załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.* W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają również zmiany planów miejscowych.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „*sporządza projekt planu miejscowego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana*”.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają konsultacjom społecznym.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ust. 1 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.27.2023.MM.1 z dnia 15.02.2023 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS.9011.5.27.2023.KL z dnia 08.02.2023 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. 1 Geomorfologia, PTPN, Wyd. Mat.-Przycz., Poznań 1961,
- Lewińska J., Zgud K., Baścik J., Wiatrak W., Klimat obszarów zurbanizowanych, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Warszawa 1990,
- Przyroda miasta Poznania, Urząd Miasta Poznania Wydział Ochrony Środowiska, Poznań 2009,
- Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Warszawa 2016,
- Wśród zwierząt i roślin, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu w skali 1:1000,
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000,
- Baza danych glebowych w skali 1:5 000, WODGiK, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań,
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., 2004,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania – Mapy serii geologiczno-inżynierskich na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, 5 m w skali 1:10 000, Mapa gruntów antropogenicznych w skali 1:10 000, Mapa warunków budowlanych na głębokości 2 m p.p.t. w skali 1:10 000, Mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej w skali 1:10 000, arkuusz Poznań – Rataje N-33-130-D-d-2, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2013-2017 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r., poz. 54, tekst jednolity z późn. zm),

- Ustawa z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r., poz. 699, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r., poz. 682, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225, tekst jednolity, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz. U. z 2021 r., poz. 1325),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2021, poz. 1576),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r., poz. 2279),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845, tekst jednolity),
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5956),
- Uchwała Nr XVI/249/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 3 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulic Powstańców Wielkopolskich, Ratajczaka i Kościuszki” w Poznaniu,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.U.E.L.2008.152.1),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U.U.E.L.2001.197.30),

- Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7 – Dyrektywa Siedliskowa).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2021 r.,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania - narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej. Praca zbiorowa, red. Kaczmarski M., Pędziwiatr K., Kaczmarek J. Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013, 2014,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, zespół pod kierunkiem Musiatewicza M., Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, PGiGF „Geoprojekt” Sp. z o.o, Warszawa, sierpień 2007,
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2022, <https://wody.gios.gov.pl/pjpw>,
- *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,
- Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030 (Uchwała Nr X/144/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 16.04.2019 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Poznania),
- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, MPU 2023 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Poznań kwiecień 2024,
- Stan środowiska w województwie wielkopolskim, Raport 2020, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, 2020,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXXVIII/11670/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 11 lipca 2023 r.,
- Wyniki badań wskaźników fizykochemicznych organicznych i nieorganicznych – monitoring jakości wód podziemnych, 2020, <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>.

Inne źródła:

- wizje terenowe (październik 2023 r., luty 2024 r.)
- <http://poznan.wios.gov.pl/>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/>
- <http://baza.pgi.gov.pl/>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://mapy.geoportal.gov.pl>
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <https://polska.e-mapa.net/>

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowych pozwoliły na przedstawienie obecnego sposobu i stanu zagospodarowania obszaru oraz jego najbliższego otoczenia. Pozwoliły również na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, jakości wód i klimatu akustycznego. Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień szczegółowości ustaleń projektu planu miejscowego. Ze względu na ogólny charakter zapisów planu (nie zawierającego konkretnych rozwiązań realizacyjnych poszczególnych inwestycji, a jedynie przypisującego terenom określone cechy i funkcje) brak tu jest ścisłych informacji o charakterze ilościowym, a prognoza ma charakter jakościowy.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w południowo-wschodniej części Poznania. Ograniczony jest od północy trasą tramwajową osiedle Lecha – Franowo oraz parkiem handlowym przy ul. Szwedzkiej, od wschodu ulicą Szwajcarską oraz pętlą tramwajowo-autobusową Franowo, od południa ulicą Folwarczną oraz terenami stacji towarowej Poznań Franowo, od zachodu ulicą Klenowską. Powierzchnia tego obszaru wynosi 39,19 ha.

Obszar ten charakteryzuje się niejednorodnym zagospodarowaniem. W południowo-zachodniej części zlokalizowany jest teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie w pełni zagospodarowująca dostępne kwartały zabudowy, natomiast pozostały obszar stanowią nieużytki porośnięte spontaniczną zielenią niską oraz wysoką. Poza ww. budynkami mieszkalnymi w granicach projektu planu występuje jeszcze zabudowa usługowa w postaci dawnego magazynu PKP zlokalizowanego u zbiegu ulic Kłóńskiej i Folwarcznej oraz budynku biurowego, w którym funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (przy ul. Franowo 26). Obsługę komunikacyjną obszaru opracowania zapewniają natomiast drogi dojazdowe i lokalne, z czego w granicach mpzp zlokalizowane są ulice: Kłóńska, Ternicka, Łuczowska, Łosiowa, Klenowska (fragment) i Folwarczna (fragment). Przez obszar projektu mpzp przebiega również fragment trasy tramwajowej na Franowo.

W granicach analizowanego projektu mpzp jedynie niewielki fragment w południowo-zachodniej części, położony jest w zasięgu obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze w Poznaniu (uchwała Nr XL/419/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2008 r., symbol „Tl”). Obszar analizy sąsiaduje także z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Park Handlowy Franowo” (uchwała LIV/721/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 12 maja 2009 r., symbol „Tt”) oraz opracowywanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Centrum Handlowe M1” (uchwała Nr LXIII/982/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 25 lutego 2014 r., symbol „Tm”).

W sąsiedztwie analizowanego obszaru znajdują się: budynek Centrum Handlowego M1 wraz z niezbędną infrastrukturą i naziemnymi parkingami oraz dalej tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej os. Rusa – od północy, za ul. Szwedzką i równoległe do niej biegnącą ul. Kurlandzką,

tereny Kompanii Piwowarskiej S.A. – od wchodu, za ul. Szwajcarską, tereny Centrum Handlowego IKEA – od zachodu, oraz tereny kolejowe stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo – od południa.

2.2. Geomorfologia, rzeźba terenu

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, wg podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne¹, położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56).

Powierzchnię terenu opracowania kształtuje polodowcowa wysoczyzna morenowa, charakteryzująca się korzystnymi warunkami dla rozwoju zabudowy.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, rzędne terenu wahają się na tym obszarze w przedziale od 88,3 m n.p.m. (w części centralnej, w rejonie rowu biegnącego równoległe do ul. Kłóńskiej) do 82,91 m n.p.m. (w części północno-wschodniej).

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania², w pasie terenu wzdłuż ul. Franowo o szerokości ok. 60-100 m, przypowierzchniowo zalegają grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane (seria QhANn). Najczęściej są to osady piaszczyste wymieszane z żużlem, gruzem, kamieniami i częściami organicznymi oraz rzadziej grunty spoiste, takie jak gliny pylaste, piaszczyste lub piaski gliniaste. Często nasypy te zawierają odpady komunalne. Nasypy niebudowlane nie są przydatne do bezpośredniego posadowienia obiektów, głównie z powodu ich nieznanego pochodzenia oraz ze względu na zmienny stan zagęszczenia i zróżnicowaną litologię.

Na głębokości ok. 2 m p.p.pt. w podłożu na przeważającej powierzchni analizowanego obszaru zalega warstwa lodowcowych gruntów spoistych (seria QpGSp), czyli gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego fazy leszczyńskiej. Są to głównie gliny piaszczyste, piaski gliniaste z domieszką kamieni i piasków, barwy żółtej. Osady tej serii występują głównie w stanie twar doplastycznym i półtwardym, w mniejszości w stanie plastycznym i miękkoplastycznym. Grunty tej serii charakteryzują się średniokorzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi, na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych.

Poniżej 4 m p.p.pt. w podłożu, poza ww. serią glin zwałowych, notowane są wodno-lodowcowe osady niespoiste (seria QpGfNsp), których udział zwiększa się, aż do głębokości 8 m p.p.t., gdzie występują już na większości analizowanego obszaru. Litologicznie są to głównie średnio zagęszczone i zagęszczone piaski o różnej granulacji, żwiru, sporadycznie pospółki i otoczaki. Do serii osadów wodnolodowcowych mogły także zostać zaliczone niewielkie, do kilkudziesięciu centymetrów, przewarstwienia gruntów spoistych, znajdujące się w obrębie omawianego kompleksu utworów. Grunty tej serii charakteryzują się korzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi i stanowią dobre podłoże do bezpośredniego posadowienia.

Na głębokości ok. 10 m p.p.pt., ponownie na przeważającej powierzchni analizowanego obszaru zalega warstwa lodowcowych gruntów spoistych (seria QpGSp), czyli glin zwałowych, a jedynie niewielki fragment terenu w rejonie zbiegu ulic Folwarcznej i Klenowskiej pokrywają wodnolodowcowe osady niespoiste (seria QpGfNsp).

¹ Według najnowszego podziału z 2016 r., sporządzonego w ramach zlecenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pod nazwą „Weryfikację przebiegu granic regionów fizyczno-geograficznych w formacie SHP (shapefile)”, realizowanego przez Instytut Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Badawczy, na podstawie ostatniego podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez prof. Jerzego Kondrackiego (1998, 2000) (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>).

² Mapy serii geologiczno-inżynierskich na głębokościach: 1 m, 2 m, 4 m, 5 m, 6 m, skala 1:10 000, ark. N-33-130-D-d-1, [w] Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, PIG-PIB, Program Geozagrożenia i Geologia Inżynierska, Warszawa, 2017 r.

2.4. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin³, udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁴, gruntów leśnych⁵.

2.5. Gleby

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, południowy fragment obszaru objętego projektem planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu jest terenem przekształconym antropogenicznie, na którym występują grunty zurbanizowane (Tz)⁶, pozbawione naturalnej warstwy gleby. Gleby analizowanego obszaru zostały przekształcone na skutek realizacji na obszarze ograniczonym ulicami: Kłońską, Folwarczną, Klenowską i Franowo zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz drogami.

Negatywny wpływ na właściwości fizyczne i chemiczne gleb na terenach zurbanizowanych następuje głównie w wyniku uszczelnienia powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych wpływających na naturalną przepuszczalność gruntów. W celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu przeznaczonego pod inwestycje, dokonuje się przemieszczenia mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne, takie jak np. piasek, żwir, cement. Zabiegi te powodują wzrost przepuszczalności i przyspieszenie tempa infiltracji w głąb profilu glebowego, co w istotny sposób wpływa na przyspieszenie tempa migracji zanieczyszczeń do wód gruntowych.

Na pozostałej części obszaru opracowania występują natomiast grunty orne zaliczane do klasy bonitacyjnej IVa. Są to gleby bielcowe i pseudobielcowe, wykształcone na piaskach gliniastych lekkich zalegających na glinach lekkich, zaliczane zgodnie z klasyfikacją rolniczej przydatności gleb, do 4 kompleksu żytniego (żytnio ziemniaczanego) dobrego.

Z informacji zawartych w „Atlasie geochemicznym Poznania i okolic”⁷ wynika, że występujące tu gleby charakteryzują się odczynem alkalicznym o pH mieszczącym się w przedziale 7,4 – 9,3⁸.

2.6. Warunki wodne

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w zasięgu zlewni jednolitych części wód powierzchniowych JCWP Cybina (RW600010185899), która zaliczana jest do silnie zmienionych części wód (SZCW), dla których brak jest możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych⁹. Przez rozpatrywany teren – wzdłuż granicy terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej przy ul. Kłońskiej – przepływa okresowo napełniany wodą rów melioracyjny.

Analizowany obszar, podobnie jak obszar całego miasta Poznania, jest położony w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW600060).

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na Mapie hydrogeologicznej¹⁰, cały analizowany obszar znajduje się w zasięgu jednostki 1cTr/I (trzeciorzędowe piętro wodonośne), w obrębie której głównym poziomem wodonośnym jest miocenijski poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków (drobnoziarnistych i mułkowatych) o średniej miąższości przekraczającej 40 m. Zwierciadło wody ma charakter napięty. Nadkład tego poziomu tworzą utwory słabo i bardzo słabo przepuszczalne

³ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁴ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁵ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁶ Mapa glebowo-rolnicza

⁷ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005.

⁸ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005

⁹ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz.335).

¹⁰ Mapa hydrogeologiczna w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

(gliny morenowe, ility poznańskie o zmiennej miąższości), w związku z czym, stopień zagrożenia zanieczyszczenia głównego poziomu wodonośnego jest bardzo niski. Głębokość występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego w obrębie analizowanego obszaru wynosi 50-100 m. Zasilanie poziomu mioceńskiego zachodzi na skutek przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych, jak również (lokalnie) poprzez przyptywy w oknach hydrogeologicznych.

Wody gruntowe na analizowanym obszarze zalegają na ogół na głębokości 2 m p.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim miasta Poznania¹¹, w północno-wschodniej i południowo-zachodniej części obszaru opracowania (w pasie terenu rozciągającym się od ul. Klenowskiej do ul. Ternickiej, a także od strony graniczącego z obszarem projektu mpzp Centrum Handlowego M1) zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości w przedziale od 5 do 10 m p.p.t., natomiast w części centralnej i na pozostałym obszarze występuje ono płycej, bo na głębokości w przedziale od 2 do 5 m p.p.t.

Omawiany obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Analizowany obszar nie jest również położony w zasięgu stref ochronnych ujęć wód, dla których ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* ustanawia ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wód. Obszar znajduje się również poza zasięgiem terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (0,2%, 1% i 10%).

2.7. Szata roślinna

Obszar opracowania charakteryzuje się znacznym przekształceniem antropogenicznym i wynikającym z niego stosunkowo niskim stopniem zróżnicowania siedliskowego. Obszar wcześniej był użytkowany głównie rolniczo a obecnie obejmuje tereny, które w około 70% są niezagospodarowane – porośnięte głównie spontaniczną zielenią niską oraz wysoką. Pozostałą powierzchnie obszaru opracowania zajmują tereny zagospodarowane – często z zielenią urządzoną.

Ze względu na brak łączności analizowanych terenów ze strukturalnymi klinami zieleni miasta Poznania oraz ich dotychczasowe użytkowanie, obszar opracowania pozbawiony jest pierwotnej roślinności. Skład gatunkowy szaty roślinnej – zarówno tej spontanicznej, jak też zieleni urządzonej – jest dość ograniczony również ze względu na opisane we wcześniejszym rozdziale prawie jednolite warunki hydrogeologiczne występujące w obszarze opracowania.

Na niezagospodarowanych terenach przy wschodniej granicy analizowanego obszaru – od ul. Szwajcarskiej do ul. Kłóńskiej – szatę roślinną stanowi najstarsze zbiorowisko zieleni wysokiej. Jego zieleń tworzą zadrzewienia i zakrzewienia rosnące w pasie¹² obejmującym wały ziemne nasypane wzdłuż dawnej bocznic kolejowej i wzdłuż zachodniego pobocza ul. Folwarcznej. Drzewostan w tym pasie zieleni wysokiej jest mieszany i składa się głównie z różnych gatunków liściastych. Tylko sporadycznie występują egzemplarze sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*). Najliczniejsze w drzewostanie są takie gatunki, jak: topola osika (*Populus tremula*), czeremcha (*Padus sp.*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), mniej liczne są: wierzba (*Salix sp.*), klon pospolity (*Acer platanooides*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), klon jesionolistny (*Acer negundo*), wiąz (*Ulmus sp.*). Sporadycznie można napotkać również egzemplarze takich gatunków, jak: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), głóg (*Crataegus sp.*), topola włoska (*Populus nigra v. 'Italica'*), wiśnia wonna (*Prunus mahaleb*), lipa (*Tilia sp.*), śliwa ałycza (*Prunus cerasifera*), jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*), orzech włoski (*Juglans regia*), owocowe odmiany grusz (*Pyrus communis*) i jabłoni (*Malus domestica*). Pas tych zadrzewień na najbardziej nasłonecznionych stanowiskach – (od strony ul. Folwarcznej) wytworzył zbiorowiska okrajkowe, w których poza samosiejkami drzew licznie występują różnorodne gatunki krzewów, w tym takie, jak: bez czarny (*Sambucus nigra*), róża dzika (*Rosa canina*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*), śliwa tarnina (*Prunus spinosa*). W zbiorowiskach

¹¹ Mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej, skala 1:10 000, ark. N-33-130-D-d-1, [w] Atlas geologiczno-inżynierski Poznań, PIG-PIB, Program Geozagrożenia i Geologia Inżynierska, Warszawa, 2017 r.

¹² Położonym między północnym ogrodzeniem terenu z kolejowym budynkiem magazynowym a skrzyżowaniem ulic Szwajcarskiej z Folwarczną.

okrajkowych zakrzewienia często porastają rośliny welonowe, np.: chmiel zwyczajny (*Humulus lupulus*) oraz dość różnorodnie gatunkowo skupiska ziołorośli.

Również w tym pasie terenu, przy zbiegu ulic Folwarcznej i Kłóńskiej, w otoczeniu nieużytkowanego budynku magazynu kolejowego, rozwinęły się spontaniczne zadrzewienia. Zapoczątkowały je samosiejki pochodzące od klonów jaworów (*Acer pseudoplatanus*) – drzew celowo posadzonych i nadal rosnących przy ogrodzeniu terenu wzdłuż ul. Folwarcznej i ul. Kłóńskiej. Samosiejki porastają również grunt w pobliżu drzew posadzonych poza ogrodzeniem magazynu – wokół pozostałości urządzeń obsługujących dawną bocznice kolejową. Zaprzestanie działalności gospodarczej spowodowało, że rozwinęły się tam młode zadrzewienia ww. klonów z domieszką licznych egzemplarzy brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) i topoli (*Populus sp.*).

Na niezagospodarowanych terenach, które znajdują się w najbardziej na północ wysuniętej części projektu planu – poczynając od wyżej opisanego pasa zieleni wysokiej aż do nasypów linii tramwajowej – szata roślinna ukształtowała się w wyniku wtórnej sukcesji. Na tych terenach ekspansja drzew następuje stopniowo od strony ww. pasa zieleni wraz z wypieraniem roślinności łąkowej. Gatunkiem przeważającym w rozrastających się młodych zadrzewieniach jest brzoza brodawkowata (*Betula pendula*). Pośród stworzonego przez ten gatunek rozległego brzeźniaka w wielu miejscach pojawiają się również drzewa takich gatunków jak wierzba (*Salix sp.*) i czeremcha (*Padus sp.*).

W centralnej części projektu planu, na niezagospodarowanych terenach przylegających do ul. Franowo i sięgających na południe do rowu melioracyjnego (przy terenach zabudowy jednorodzinnej) oraz na północ do nasypu linii tramwajowej, proces zadrzewiania terenu został dopiero zapoczątkowany. W tej centralnej części, porównując zdjęcie lotnicze z roku 1995¹³ ze stanem obecnym, widoczny jest zaawansowany proces ugorowania pól uprawnych – przekształcania roli w tereny zieleni nieurządzonej. Proces ten, zwłaszcza w pobliżu pobocza ul. Franowo oraz w pobliżu torowiska tramwajowego, doprowadził do wykształcenia się zbiorowiska roślinnego *Artemisio-Tanacetum vulgare*, w którym dominującym gatunkiem jest wrotycz pospolita (*Tanacetum vulgare*). Zbiorowisko to na skutek naturalnych procesów ulega stopniowemu zanikowi. Jest obecnie wypierane przez płaty trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigejos*). Ekspansywności tego gatunku trawy w warunkach Wielkopolski sprzyjają siedliska o gruntach przesycających oraz o zawartości azotu w glebie od niskiej do umiarkowanie bogatej. Trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*) jest odwrotnie skorelowany z bogactwem gatunkowym i różnorodnością florystyczną syntaksonów, a dodatkowo z udziałem gatunków synantropijnych¹⁴. Na zdominowanych przez trzcinnika powierzchniach gruntu równie intensywnej ekspansji dokonuje nawet kanadyjska (*Solidago canadensis*) a miejscami przymiotno kanadyjskie (*Erigeron canadensis*). W ww. zbiorowiskach pojawiają się samosiejki brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*), czeremchy (*Padus sp.*) i mniej liczne - wiązu szypułkowego (*Ulmus laevis*), sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) oraz innych gatunków roznoszonych głównie przez wiatr.

Do składu zieleni spontanicznej można również zaliczyć roślinność porastającą dotychczas niezagospodarowane działki budowlane położone na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenu zabudowy magazynowej, między ul. Kłóńską a rowem melioracyjnym, zachowała się również typowa łąka kośna. Bliżej rowu, gdzie wśród roślinności łąkowej występują nieliczne ruderalne byliny oraz w dużym rozproszeniu rosną młode drzewa, krzewy i ich samosiejki, teren nie jest poddawany uprawie.

Zieleń urządzona w obszarze opracowania występuje na terenach zainwestowanych, tj.: na nieruchomościach z zabudową jednorodziną, w otoczeniu obiektu biurowego przy ul. Franowo nr 26 oraz na terenach komunikacyjnych.

Zieleń towarzysząca zabudowie jednorodzinnej na części prywatnych nieruchomości położonych po obu stronach ulic: Kłóńskiej, Ternickiej, Łuczkowskiej, Łosiowej i po północnej stronie ulicy Klenowskiej składa się z kompozycji różnych ozdobnych gatunków drzew i krzewów, z przeważającym

¹³ <https://sipmapy.geopoz.poznan.pl/sipportal/>

¹⁴ „Występowanie *Calamagrostis epigejos* w zbiorowiskach trawiastych Wielkopolski”, A. KRYSZAK, J. K. RYSZAK, M. G. RYNIA, Katedra Łąkarstwa, Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań, 2006

udziałem powierzchni trawiastych. Pośród drzew iglastych można wskazać takie gatunki jak: świerk pospolity (*Picea abies*), świerk serbski (*Picea omorica*), świerk srebrzysty (*Picea pungens f. glauca*), sosna pospolita (*Pinus sylvestris*), sosna czarna (*Pinus nigra*), drzewiaste odmiany żywotnika (*Thuja sp.*). Spośród liściastych gatunków w kompozycjach ogrodowych można napotkać zarówno pospolite gatunki, takie jak: brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), klon pospolity (*Acer platanooides*), wierzba (*Salix*), lipa (*Tilia*); jak i ozdobne. Środkowe piętro szaty roślinnej tworzą liczne krzewy, głównie gatunków ozdobnych. Wśród ozdobnych krzewów popularne są zarówno gatunki zrzucające liście na zimę, jak i zimozielone. Wśród gatunków krzewów tworzących żywopłoty można spotkać: ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*), bukszpan wiecznie zielony (*Buxus sempervirens*), lilak pospolity (*Syringa vulgaris*), tawułę (*Spiraea sp.*), forsycję (*Forsythia sp.*), śliwa wiśniowa - ałycza (*Prunus cerasifera*) itp.

Drzewa i krzewy owocowe można napotkać tylko na kilku działkach. Często owocujące gatunki są pozostałością po dawnych przydomowych ogrodach lub sadach. Część ze starych, owocujących drzew osiągnęła już wiek „poprodukcyjny” i jest już w okresie powolnego zamierania. Wyjątkiem wśród starych egzemplarzy sadowniczych gatunków są orzechy włoskie (*Juglans regia*), które spośród wszystkich obserwowanych w terenie drzew prezentują dość dobry stan zdrowotny. Najniższe piętro szaty roślinnej na terenie przydomowych ogrodów stanowią liczne powierzchnie trawiaste, tworzące wraz z bylinami, roślinami dwuletnimi i jednorocznymi kompozycje roślinne odrębne dla każdej działki. Podobnie jak w przypadku krzewów, zróżnicowanie gatunkowe i odmianowe w składzie ww. grup roślin jest znaczące i ulega często corocznym, jak też i sezonowym zmianom. Niewiele nieruchomości w swoim zagospodarowaniu zachowało użytkowe części, przeznaczone do uprawy warzyw.

Zieleń w otoczeniu obiektu biurowego przy ul. Franowo od frontu posiada pas nasadzeń wykonanych z: kosodrzewiny (*Pinus mugo mugus*), płozącego jałowca (*Juniperus sp.*) i kęp trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigejos*), pomiędzy którymi powierzchnie wysypane zostały kamiennym kruszywem. Natomiast na tyłach obiektu rośnie kilka drzew otoczonych trawnikami.

Zieleń towarzysząca układowi komunikacyjnemu składa się z wielu elementów odpowiednio dostosowanych do funkcji użytkowych i zasad bezpieczeństwa drogowego, przy jednocześnie optymalnym wykorzystaniu powierzchni gruntu i ograniczeniu nakładów na pielęgnację.

W skład zieleni urządzonej zaprowadzonej wzdłuż układu drogowego wchodzi:

- rząd wiekowych klonów jaworów (*Acer pseudoplatanus* , o obwodach od ok.100 do ok 180 cm), rosnących przy ul. Folwarcznej na długości ogrodzenia terenu magazynowego oraz okazałe drzewa: topoli czarnej (*Populus nigra*) i robinii akacjowej (*Robinia pseudoacacia*) rosnące na terenie magazynowym zaraz przy ogrodzeniu od ul. Kłóńskiej,
- rząd wiekowych klonów jaworów (*Acer pseudoplatanus*) i topoli włoskich (*Populus nigra Italica*”), rosnących przy wschodnim poboczu ul. Folwarcznej na jej południowym odcinku,
- trzy wiekowe, okazałe jesiony wyniosłe (*Fraxinus excelsior* , obwody ok 190 cm), rosnące na poboczach ul. Klenowskiej (przy zjeździe w ul. Folwarczną) – będące pozostałością po dawnym nasadzeniu wzdłuż tej ulicy,
- rząd młodych platanów klonolistnych (*Platanus acerifolia*) posadzonych na poboczu, w pasie trawnika, wzdłuż ul. Franowo,
- rząd młodych jesionów wyniosłych (*Fraxinus excelsior*), posadzonych na poboczu ul. Folwarcznej, przy dojeździe do ul. Szwajcarskiej.

W skład zieleni urządzonej zaprowadzonej wzdłuż linii tramwajowej na Franowo wchodzi:

- rząd młodych gruszy drobnoowocowych (*Pyrus calleryana*) odmiany „Chanticleer” posadzonych wzdłuż kilku odcinków pobocza linii tramwajowej oraz kilka klonów czerwonych (*Acer rubrum*) odmiany „Red Sunset”,
- kompozycje tworzone przez jednogatunkowe skupiska różnych drzew posadzonych na trawiastych powierzchniach pomiędzy linią tramwajową a terenem Centrum handlowego M1 oraz przy przystanku tramwajowym. Do ich wykonania użyto świerki serbskie (*Picea omorica*), ozdobne jabłonie (*Malus sp.*) odmian: „Golden Hornet”, „Red Sentinel” i „Profesor Sprenger”, śliwy wiśniowe "Pissardii", klony czerwone (*Acer rubrum*) odmiany „Red Sunset”, jarząbki pospolite (*Sorbus aucuparia*).

Na obszarze opracowania nie stwierdzono występowania gatunków rzadkich ani zagrożonych wyginięciem oraz wymagających ochrony zgodnie z rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Wśród drzew rosnących w granicach opracowywanego planu nie ma egzemplarzy drzew o walorach i wymiarach pomnikowych, kwalifikujących je do objęcia ochroną jako drzewa pomnikowe, jednak występują pojedyncze drzewa o wysokiej wartości dendrologicznej, np.: w pasie zieleni wysokiej po wschodniej stronie projektu planu.

2.8. Świat zwierzęcy

Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów położonych w granicach obszaru projektu planu sprzyja przede wszystkim obecności licznych przedstawicieli bezkręgowców, w tym owadów czy mięczaków. Wśród nich wspomnieć można m.in. pospolite gatunki motyli dziennych (*Rhopalocera*), ważek (*Odonata*) oraz mięczaków (*Molusca*), których pojawianiu się sprzyja obecność okresowo napełnianego wodą rowu melioracyjnego. Wśród tych ostatnich wymienić można gatunki takie jak ślimak winniczek (*Helix pomatia*), ślimak łąkowy (*Perforatella rubiginosa*) i ślimak zaroślowy (*Arianta arbustorum*).

Z informacji wskazanych w „Atlasie rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania”¹⁵ wynika, iż tereny objęte granicami projektu mpzp pozostają w zasięgu migracji rodzimych gatunków płazów, takich jak ropucha szara (*Bufo bufo*) i żaba trawna (*Rana temporaria*). Na obszarze opracowania możliwe jest również pojawianie się przedstawicieli krajowych gatunków gadów, jednak ich obecność nie została potwierdzona na podstawie obserwacji dokonanych w trakcie przeprowadzonej wizji terenowej, jak również w wyniku analizy źródeł literaturowych. Prawdopodobnie jednak spotkać tu można osobniki jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*).

Obecność zieleni wysokiej w granicach analizowanego obszaru sprzyja występowaniu licznych przedstawicieli awifauny. Pospolicie na obszarze tym występuje m.in.: sroka (*Pica pica*), wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*), kawka (*Corvus monedula*) czy szpak (*Strunus vulgaris*) i kos (*Turdus merula*). Spotkać tu można również dzięcioły (*Picinae*), sikory (*Parus*), kruki (*Corvus corax*), jak również dzwońce (*Chloris chloris*), trznadla (*Emberiza citrinella*) oraz bażanty (*Phasianus colchicus*).

Ssaki na analizowanym terenie reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, takie jak: wiewiórki (*Sciurus vulgaris*), norniki (*Microtus arvalis*), mysz domowa (*Mus musculus*), czy mysz polna (*Apodemus agrarius*). W przydomowych ogrodach można spotkać krety (*Talpa europaeae*), jeże (*Erinaceus europaeus*) i kuny domowe (*Martes foina*). Wśród przedstawicieli większych ssaków na przedmiotowym obszarze mogą okresowo występować sarny (*Capreolus capreolus*), czy też dziki (*Sus scrofa*).

2.9. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś, 1994), obszar miasta Poznania położony jest w granicach Regionu Środkowowielkopolskiego, który pod względem zajmowanego obszaru jest największym regionem klimatycznym na obszarze Polski.

W 2018 r. w Poznaniu dominowały wiatry, których średnia roczna prędkość wahała się od 3,1 do 5,1 m/s. Według rozkładu średnich miesięcznych prędkości wiatru najwyższe prędkości występowały w styczniu – 5,0 m/s, zaś najniższe w okresie letnim (sierpień – 3,1 m/s). Ciszę i wiatry do 1,5 m/s występowały przez około 6,4% czasu w roku. W 2018 r. w Poznaniu przeważały wiatry z sektorów zachodniego i wschodniego, zaś najrzadziej wiało z kierunków północnego i południowego.

Przeważają wpływy masy powietrza polarnomorskiego, napływającego z Oceanu Atlantyckiego. Znacznie mniejsze znaczenie mają masy powietrza polarno-kontynentalnego oraz zwrotnikowego. W 2018 r. najniższą średnią miesięczną temperaturę zanotowano w lutym (-3,2°C),

¹⁵ Kaczmarski M., Kaczmarek J., Pędziwiatr K., Jakubowska A., Konieczna P., Piasecka M., Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania – narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej – etap II, Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2014

a najwyższą w sierpniu (20,7°C). Średnia roczna temperatura wynosiła 9,7°C, natomiast średnia roczna amplituda – 23,9°C.

Roczna suma opadów w rejonie Poznania wynosi około 500 mm. Najwyższe w ciągu 2018 roku były opady letnie (lipiec 88,1 mm). Najniższe opady wystąpiły w lutym (7,5 mm). Średnia miesięczna opadu w 2018 r. wyniosła 39,7 mm.

Poziom średniej miesięcznej wilgotności względnej powietrza wyniósł 74%. Najbardziej wilgotnymi miesiącami były miesiące zimowe (styczeń, listopad i grudzień, odpowiednio 86, 84 i 90%), najmniejszą wilgotność zanotowano w sierpniu 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Projekt mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w silnie zurbanizowanej części miasta, gdzie obserwowany jest wyraźny wpływ czynników antropogenicznych na kształtowanie się klimatu lokalnego oraz warunków mikroklimatycznych. Na modyfikację mikroklimatu w granicach aglomeracji miejskich wpływa szereg czynników, w tym między innymi emisja do atmosfery znacznych ilości sztucznie wytwarzanego ciepła (m.in. na skutek spalania paliw w instalacjach grzewczych), emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, czy też obecność intensywnej zabudowy wpływającej niekorzystnie na proces przewietrzania. Z uwagi na powyższe, w obrębie miast obserwuje się częstsze występowanie chmur o budowie pionowej, częstsze występowanie opadów atmosferycznych i mgieł, mniejszą liczbę dni pogodnych, zmniejszenie prędkości wiatru, a także większą częstotliwość występowania cisz. Czynniki te wpływają jednocześnie na pojawianie się na terenach miejskich specyficznej cyrkulacji powietrza między terenami intensywnie zabudowanymi, a terenami podmiejskimi.

Niemniej, sam obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, z uwagi na sposób zagospodarowania i duży udział zieleni wysokiej i średniej, wpływa pozytywnie na warunki bioklimatyczne w rejonie opracowania mpzp. Wysoki udział zieleni w granicy projektu planu pozwala na powolne parowanie wód opadowych i wpływa na wzrost wilgotności powietrza w obszarze opracowania oraz w jego otoczeniu, co z kolei wpływa pozytywnie na kształtowanie warunków termiczno-wilgotnościowych terenu. Udział zieleni wysokiej łagodzi amplitudy temperatur, zwłaszcza wysokie temperatury latem i wychwytuje zanieczyszczenia pyłowe pochodzące zarówno z otaczających go terenów, jak i zlokalizowanej w jego granicach zabudowy mieszkaniowej i terenów komunikacyjnych.

2.10. Jakość powietrza atmosferycznego

Obecnie w rejonie opracowania projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu za zanieczyszczanie powietrza atmosferycznego odpowiedzialne są liniowe emitory zanieczyszczeń (drogi) oraz sezonowo, indywidualne instalacje grzewcze w zabudowie zlokalizowanej w granicy projektu mpzp, odpowiedzialne za powstawanie emisji niskiej (powierzchniowej).

Liniowe źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania stanowią drogi położone w jego granicach, jak ulica Folwarczna oraz w mniejszym stopniu ulice o mniejszym natężeniu ruchu, takie jak: Kłórska, Ternicka, Łuczowska, Łosiowa oraz drogi zlokalizowane w otoczeniu projektu, głównie ul. Franowo oraz mniej ruchliwa ul. Klenowska.

Do głównych zanieczyszczeń emitowanych przez ruch drogowy należą: tlenki azotu (NO_x), tlenki węgla (CO_x), węglowodory alifatyczne i aromatyczne WWA (benzen, benzoalofapiren, toluen, formaldehyd). Skutkiem ruchu samochodowego jest również emisja bardzo szkodliwych pyłów zawieszonych PM różnych frakcji, powstających w wyniku ścierania opon oraz ścierania nawierzchni przez pojazdy. Największe emisje podczas spalania paliw w poruszających się pojazdach dotyczą dwutlenków azotu i to one decydują o wielkości ewentualnych przekroczeń emisji dopuszczalnej, w tym stężeń średniorocznych. Należy też podkreślić, że emisje liniowe, komunikacyjne, w odróżnieniu od sezonowej emisji powierzchniowej, ma charakter całoroczny. Poziom emisji zanieczyszczeń zależy w głównej mierze od czynników takich jak natężenie ruchu kołowego, jak i jego specyfiki.

Należy natomiast podkreślić, że wyniki wielu szczegółowych analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza, prowadzonych na terenie Poznania w rejonie tras komunikacyjnych o podobnych parametrach i wskaźnikach natężenia ruchu pojazdów, w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych, wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza granicami pasa drogowego. Należy więc założyć, że również wzdłuż ww. ulic nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Źródłem okresowej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w rejonie obszaru opracowania są również budynki zaopatrywane w ciepło z indywidualnych systemów grzewczych, znajdujących się w zabudowie na terenach położonych w granicy projektu mpzp. Eksploatacja tego rodzaju instalacji związana jest z emisją znacznych ilości zanieczyszczeń takich jak: tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenki węgla (CO₂), pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM₁₀, PM_{2,5}) oraz B(a)P.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez GIOŚ (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu) rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska.

Wykonana przez GIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2022 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P w PM₁₀, ołowiu (Pb) w PM₁₀, arsenu (As) w PM₁₀, niklu (Ni) w PM₁₀ i kadmu (Cd) w PM₁₀.

Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2023 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2.5}
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2024 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki (dla stężenia 1-godzinnego i 24-godzinnego), dwutlenku azotu (1-godzinnego i średniorocznego), benzenu (średniorocznego), tlenku węgla (dla stężenia 8-godzinnego), pyłu zawieszonego PM₁₀ (dla normy średniorocznej oraz dla stężenia 24-godzinnego) oraz poziomu docelowego ozonu, a także ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W przypadku średniorocznego poziomu dopuszczalnego II fazy dla pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A1 (dla poziomu dopuszczalnego I fazy – do klasy A). W roku 2022 stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę zaliczono do klasy C. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu, strefa aglomeracja poznańska została zakwalifikowana do klasy D2 (stwierdzono przekroczenia ozonu powyżej 120µg/m³).

Ze względu na występowanie w aglomeracji poznańskiej w latach ubiegłych przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego.

W latach ubiegłych opracowano programy naprawcze (zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.¹⁶,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁷,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnińsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁸,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 26 października 2015 r.¹⁹,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 24 czerwca 2019 r.²⁰.

Działania naprawcze podejmowane w oparciu o powyższe dokumenty nie przyniosły oczekiwanych skutków, dlatego konieczne było opracowanie „Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”. Najnowszy Program, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²¹, opracowany został z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a jego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych. Podobnie jak w przypadku wspomnianych wcześniej dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach wewnątrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

¹⁶ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

¹⁷ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

¹⁸ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

¹⁹ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²⁰ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²¹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

2.11. Klimat akustyczny

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu ograniczony jest od północy trasą tramwajową osiedle Lecha – Franowo oraz parkiem handlowym przy ul. Szwedzkiej, od wschodu ulicą Szwajcarską oraz pętlą tramwajowo-autobusową Franowo, od południa ulicą Folwarczną oraz terenami stacji towarowej Poznań Franowo, od zachodu ulicą Klenowską.

W związku z istniejącym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów w obszarze projektu planu, obecnie zlokalizowane w granicach opracowania tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej podlegają ochronie akustycznej w środowisku zewnętrznym – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²² oraz rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²³ – jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dopuszczalne maksymalne wartości wskaźników hałasu, stosowanych w akustyce środowiska w przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego – samochodowego, tramwajowego i kolejowego, dla długookresowych średnich poziomów tego rodzaju hałasów, wyznaczonych w ciągu wszystkich dób w roku, wynoszą dla istniejących w granicach opracowania: terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku oraz przedziale czasu odniesienia równym wszystkim porom nocy, czyli w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej.

W przypadku oddziaływania hałasu przemysłowego lub hałasu emitowanego przez tzw. „pozostałe obiekty i działalność będącą źródłem hałasu” dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej maksymalne dopuszczalne długookresowe średnie poziomy tego rodzaju hałasów, wynoszą: $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

W celu oceny warunków akustycznych w środowisku – w obszarze projektu planu, analizowano zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego, hałasu tramwajowego oraz hałasu kolejowego, wyrażone za pomocą wskaźników L_{DWN} i L_N , odpowiednio dla pory dzieńno-wieczorno-nocnej oraz pory nocnej, zdefiniowane dla obserwatora zlokalizowanego na wysokości referencyjnej ok. 4 m powyżej poziomu terenu (według wymagań obowiązującego wówczas rozporządzenia w sprawie *szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania*²⁴) – na podstawie dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*²⁵.

Zasięgi oddziaływania hałasu komunikacyjnego zilustrowano w niniejszej prognozie:

- na załączniku nr 2 – dla hałasu samochodowego od ulicy Bolesława Krzywoustego (dokumentacja mapy jw. nie zawiera informacji o oddziaływaniu hałasu samochodowego od ulic: Franowo, Folwarcznej, Klenowskiej, Łosiowej, Łuczowskiej, Ternickiej oraz Kłóńskiej),
- na załączniku nr 3 – dla hałasu tramwajowego (od linii tramwajowej na Franowo),
- na załączniku nr 4 – dla hałasu kolejowego (od tras przelotowych oraz bocznicowych – ze stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo, biegnących w sąsiedztwie obszaru projektu planu),
- na załączniku nr 5 – dla hałasu przemysłowego od urządzeń i obiektów funkcjonujących na terenie Kompanii Piwowarskiej S.A.

Ulica Bolesława Krzywoustego, która nie jest objęta granicami projektu planu, oddziałuje na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – na odcinku od ul. Klenowskiej położonej tuż poza granicą opracowania, miejscami aż do ul. Kłóńskiej – poziomami hałasu samochodowego o wartościach odpowiednio: wzdłuż granicy terenu zabudowy zlokalizowanej przy ul. Klenowskiej – ok. $L_{DWN} = 63$ dB oraz ok. $L_N = 54-56$ dB, a wzdłuż linii zabudowy – ok. $L_{DWN} = 60-61$ dB i ok. $L_N = 54-55$ dB.

²² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity z późn. zm.)

²³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie *szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1325)

²⁵ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

Oznacza to, że warunki akustyczne dla ww. zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ul. Klenowkiej, oraz wzdłuż ulic: Łosiowej, Łuczowskiej, Ternickiej nie przekraczają wymaganych standardów akustycznych w środowisku.

Oddziaływanie hałasu tramwajowego, zilustrowane na załączniku nr 3, dotyczy linii tramwajowej na Franowo. Hałas tramwajowy nie stanowi źródła zagrożeń akustycznych w środowisku dla zlokalizowanego na obszarze projektu mpzp terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, gdyż jego zasięg oddziałuje jedynie na nieużytki porośnięte zielenią wysoką i średnią oraz na sąsiadujący z obszarem projektu mpzp plac magazynowy i parking dla pracowników zlokalizowane za budynkiem Centrum Handlowego M1.

Oddziaływanie hałasu kolejowego, zilustrowane na załączniku nr 4, dotyczy źródeł zagrożeń akustycznych z tras przelotowych oraz bocznicy – ze stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo. Hałas kolejowy od wszystkich linii jw. nie oddziałuje ponadnormatywnie na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w obszarze projektu planu.

W przypadku oceny oddziaływania hałasu przemysłowego od urządzeń i obiektów funkcjonujących na terenie Kompanii Piwowarskiej S.A. na podstawie wyników badań hałasu zilustrowanych w dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*, należy stwierdzić, że dla wskaźników oceny hałasu stosowanych w mapach akustycznych – brak jest niekorzystnego wpływu pracy tego zakładu przemysłowego na zlokalizowaną w granicach projektu planu zabudowę mieszkaniową jednorodziną, co potwierdza załącznik nr 5.

Ponadto, na obszar opracowania nie oddziałuje hałas lotniczy z lotniska cywilnego Poznań-Ławica oraz lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny.

2.12. Jakość wód

Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty. Wody powierzchniowe w granicach opracowania reprezentowane są jedynie przez rów melioracyjny przebiegający równoległe do ul. Klenowskiej.

Analizowany obszar położony jest w całości w zasięgu zlewni jednolitych części wód powierzchniowych JCWP Cybina (RW600010185899), dlatego analizę jakości wód powierzchniowych przedstawiono na podstawie oceny jakości ww. JCWP, przeprowadzonej w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

JCWP Cybina posiada status silnie zmienionej części wód, dla której brak jest możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych. Na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) dla JCWP Cybina wykazano słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i zły stan (ogólny) wód JCWP.

Celem środowiskowym dla ww. JCWP Cybina jest: osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego, zapewnienia drożności cieku według wymagań gatunków chronionych, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, osiągnięcie II klasy jakości w klasie elementów biologicznych.

Z uwagi na zidentyfikowane presje determinujące stan wód JCWP [presje hydromorfologiczne: rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski, źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone), prostowanie koryta, budowle piętrzące, obiekty gospodarki wodnej, górnictwo], JCWP Cybina jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych.

Zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021”²⁶ w punkcie pomiarowo-kontrolnym Cybina-Poznań, ul. Wiankowa, JCWP Cybina została następująco skwalifikowana:

- w klasie elementów biologicznych – klasa 5 (2019 r.),
- w klasie elementów fizykochemicznych – klasa >2 (2019 r.),
- klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego – klasa 5, zły stan ekologiczny (2019 r.),

²⁶ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

- klasyfikacja stanu chemicznego – stan chemiczny poniżej dobrego (2021 r.),
- ocena stanu jcwp – zły stan wód (2021 r.).

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posiłkowano się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd, obszar całego miasta Poznania zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie projektu mpzp, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w roku 2023 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmującej dane zebrane w 2023 r. dla wybranych punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego²⁷ - uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Borówiec (nr 5), Czerlejnko (nr 2549), Gruszczyn (nr 2564) i Biskupice (1258) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Pobiedziska (nr 2547) stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Czachurki (nr 1), Czachurki (nr 3), Borówiec (nr 1224), Głęboćek (nr 2566), Mosina (nr 2615), Kalwy (nr 1278), Pecna (nr 1495) i Buk (nr 91279) – stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”²⁸, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Według danych z roku 2016²⁹, stan chemiczny wód JCWPd nr 60 oceniony został jako słaby, natomiast stan ilościowy jako dobry. Dane z roku 2019 r. wskazują natomiast na dobry stan chemiczny i ilościowy wód JCWPd nr 60.

2.13. Obszary cenne kulturowo

Na terenie objętym projektem mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, (zgodnie ze wskazaniami Miejskiego Konserwatora Zabytków), znajduje się zabytkowa wieża ciśnień zlokalizowana w rejonie zbiegu ulic Franowo i Klenowskiej, ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków, która podlega ochronie konserwatorskiej.

Ponadto na przedmiotowym obszarze zlokalizowane są dwa stanowiska archeologiczne:

- AZP 53-28/32 – osadnictwo z epoki kamienia, kultury przeworskiej z okresu nowożytnego,
- AZP 53-28/33 – osadnictwo kultury łużyckiej lub kultury pomorskiej oraz osadnictwo nowożytne.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomnika przyrody, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego.

Obszarem prawnie chronionymi na podstawie ww. ustawy, położonym najbliżej projektu planu (w odległości ok. 560 m), jest Fort IIa (Thümen), zlokalizowany na obszarze Osiedla Czecha w Poznaniu (przy zbiegu ul. Piaśnickiej i ul. Kurlandzkiej), wchodzący w skład obszaru Natura 2000 Fortyfikacje

²⁷<https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>

²⁸ IIaPGW, Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r w sprawie Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023, poz. 335)

²⁹ <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

w Poznaniu PLH300005³⁰. Obszar ten został powołany w celu ochrony miejsc zimowania nietoperzy, w tym w szczególności mopka (*Barbastella barbastellus*), nocka łydkowłosego (*Myotis dasycneme*), nocka Bechsteina (*Myotis bechsteinii*) oraz nocka dużego (*Myotis myotis*) – gatunków wskazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej³¹. Zgodnie z planem zadań ochronnych³², uchwalonym dla obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu w 2018 r., lista przedmiotów ochrony tego obszaru została zweryfikowana i zmniejszona do dwóch gatunków – 1308 mopka (*Barbastella barbastellus*) i 1324 nocka dużego (*Myotis myotis*).

Obszar Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu jest jednym z najważniejszych zimowisk nietoperzy w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce. Zajmuje łącznie powierzchnię 149,02 ha i obejmuje 22 obiekty fortyfikacyjne – 19 fortów (forty główne I-IX i pośrednie Ia-Ixa oraz dawny fort Winiary – Cytadelę), a także 3 schrony położone w obrębie Sołacza (przy ul. Mazowieckiej, przy ul. Wojska Polskiego oraz przy ul. Litewskiej - na terenie parku Sołackiego).

Zgodnie z zapisami ww. planu zadań ochronnych, celem działań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, a także poprawa stanu ochrony poprzez ograniczenie niepokojenia oraz polepszenie warunków siedliskowych.

Natomiast jako działanie ochronne dla samego Fortu IIa wskazano: montaż kraty zabezpieczającej miejsca hibernowania nietoperzy, konserwację kraty w miarę potrzeb, usuwanie śmieci oraz edukację ekologiczną (montaż tablicy informacyjnej).

Jako zagrożenia istniejące dla Fortu IIa wskazano: zwiększoną penetrację w związku ze wzrostem jego atrakcyjności turystycznej i działalności podmiotów użytkujących Fort. Z kolei jako zagrożenia potencjalne dla Fortu IIa wskazano rozsadzanie ścian obiektu i wycinkę zadrzewień stanowiących żerowiska lub trasy przelotów, pogorszenie warunków siedliskowych m.in. poprzez zmniejszanie powierzchni zimowiska, zmianę warunków mikroklimatycznych itp. w związku z częstym użytkowaniem Fortu oraz zaśmiecanie.

Mając na uwadze wyżej wskazane cele ochrony, działania ochronne oraz zakazy ustalone dla analizowanych obszarów, zakłada się, że realizacja ustaleń przedmiotowego projektu mpzp nie będzie powodować znaczących, negatywnych oddziaływań na ww. formę ochrony przyrody.

Obecności gatunków szczególnie cennych i rzadkich nie stwierdzono również w odniesieniu do przedstawicieli lokalnej fauny. Niemniej, część z pojawiających się na tych terenach gatunków zwierząt podlega ochronie gatunkowej (ściślej lub częściowej) na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt³³. W związku z powyższym, obowiązują wobec nich liczne zakazy, wymienione w §6 rozporządzenia, w tym m.in.: umyślnego zabijania, niszczenia siedlisk oraz ostoi, będących obszarem ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji i żerowania, niszczenia, usuwania oraz uszkodzania zimowisk i innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień. W stosunku do chronionych gatunków ptaków wprowadza się zakaz umyślnego płoszenia i niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących. Powyższe zakazy należy respektować zarówno podczas realizacji ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań prowadzonych na obszarze bytowania chronionego gatunku.

Na obszarze projektu planu nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, grunty rolne, strefy ochronne ujęć wody oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, obszary ciche w aglomeracji. Obszar jest położony poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi, terenami zagrożonymi ruchami masowymi ziemi oraz obszarami ograniczonego użytkowania.

Wśród istniejących problemów ochrony środowiska, jakie występują na terenach zadrzewionych wskazać można m.in. zmniejszanie udziału zieleni w zagospodarowaniu terenów, w tym szczególnie

³⁰ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Fortyfikacje w Poznaniu (PLH300005) (Dz.U. 2022 poz. 2177).

³¹ Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)

³² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz. 4260)

³³ Dz.U. 2022 poz. 2380

usuwanie drzew kolidujących z nowym zagospodarowaniem oraz postępujący proces uszczelniania powierzchni terenów, które wcześniej stanowiły powierzchnie biologicznie czynne. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zbiorowisk roślinnych o szczególnej wartości przyrodniczej, a także stanowisk gatunków zagrożonych wyginięciem w skali regionu czy kraju. Niemniej obecnie charakteryzuje się on wysokim udziałem zieleni w zagospodarowaniu. Zieleni, a zwłaszcza zieleni wysoka, z racji swojej istotnej roli, jaką pełni w działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu³⁴, powinna być w jak największym stopniu zachowana i chroniona, zwłaszcza biorąc pod uwagę położenie analizowanego obszaru w zurbanizowanej części miasta, szczególnie wrażliwej na skutki zmian klimatycznych (deszcze nawalne, fale upałów itp.).

Problemem ochrony środowiska, który dotyczy terenu położonego w sąsiedztwie obszaru projektu mpzp (a w sposób pośredni dotyczy również samego obszaru projektu planu), jest natomiast funkcjonowanie zakładu Browar Poznań, będącego zakładem produkcyjnym Kompanii Piwowarskiej S.A. (zlokalizowanego przy ul. Szwajcarskiej 11), który został zaklasyfikowany jako zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Zakład ten, zlokalizowany w odległości ok. 140 m od granicy projektu mpzp, zaopatrzony jest w instalację chłodniczą, w której przechowywany jest amoniak, którego maksymalna ilość może wynosić ok. 60 Mg. Ponadto, w ww. zakładzie w procesach produkcyjnych wykorzystywane są również różne inne substancje niebezpieczne, które mogą spowodować zagrożenia na terenie zakładu, wynikające z: wycieku amoniaku, wycieku ługu sodowego i kwasów nieorganicznych, wycieku gazu propoan-butan, wycieku tlenu, wybuchu pyłu słodowego.

Obszar, dla którego opracowywany jest plan miejscowy „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, może znaleźć się w strefie oddziaływania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej w ww. zakładzie produkcyjnym. Obecność tego rodzaju obiektu w sąsiedztwie granic obszaru projektu mpzp wymaga uwzględnienia wymagań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa obszaru opracowania, jak i obszarów sąsiednich – w zakresie oddziaływania i skutków potencjalnych awarii przemysłowych. Zasadne jest zatem rozważenie wprowadzenia ograniczeń w zakresie zachowania bezpiecznych odległości od zlokalizowanego poza granicami planu zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Ponadto, wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta Poznania – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska³⁵.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Do opracowania projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu przystąpiono na wniosek Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania z 23 kwietnia 2018 r., dotyczący sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 3/9 i 6, arkusz 01 oraz działek nr 2/18 i 2/20, arkusz 02 w obrębie geodezyjnym Kobylepole w Poznaniu.

Sporządzenie mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu pozwoli między innymi na:

- opracowanie dokumentu planistycznego zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa oraz aktualnym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”,

³⁴ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Poznania, Uchwała Nr X/144/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 16 kwietnia 2019 r.

³⁵ zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956)

- określenie potencjału inwestycyjnego terenu oraz wskazanie optymalnego sposobu zagospodarowania terenu z uwzględnieniem chłonności obszaru oraz lokalnych uwarunkowań przestrzennych i w konsekwencji ochronę terenu przed zbyt intensywną lub niekontrolowaną zabudową,
- określenie szczegółowych zasad obsługi infrastrukturalnej i powiązań komunikacyjnych,
- zabezpieczenie terenu pod realizację przyszłych inwestycji w zakresie transportu poprzez właściwe powiązanie układu drogowego obszaru ze szczególnym uwzględnieniem sąsiednich ulic – Folwarcznej oraz Szwajcarskiej.

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy ustalające: przeznaczenie poszczególnych terenów, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy: systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-8MN**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-9MN/U**;
- teren zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **U**;
- tereny zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, oznaczone na rysunku planu symbolami **1U/UC/P** i **2U/UC/P**;
- tereny zieleni urządzonej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-3ZP**;
- tereny dróg publicznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-4KD-L**, **1-6KD-D**;
- tereny transportu publicznego, oznaczone na rysunku planu symbolami **1ktp** i **2ktp**;
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-11KDW**.

Projekt planu ustala utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w zachodniej części obszaru opracowania – terenów niskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** wraz z towarzyszącą im dotychczasową zabudową usługową na wyznaczonych terenach **MN/U**. Na terenie **1MN/U** przy ul. Klenowskiej projekt przewiduje ochronę zabytkowej wieży ciśnień, ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków. Projekt utrzymuje dotychczasową funkcję usługową na terenie **U**, gdzie istnieje jeszcze stary budynek magazynowy (przy zbiegu ulic Folwarcznej i Kłóńskiej). W miejscu skupisk zieleni wysokiej oddzielającej zabudowę mieszkaniową od funkcji usługowej - na terenach **U** i **8MN** - wyznacza strefy zieleni. Projekt zachowuje też obecny układ komunikacyjny dróg publicznych dojazdowych **KD-D** oraz wewnętrznych **KDW**.

W centralnej części analizowanego obszaru, na dużej powierzchni porośniętej spontaniczną zielenią z przepływającym rowem melioracyjnym oraz w miejscach, gdzie została zaprowadzona zieleń towarzysząca linii tramwajowej **1ktp**, projekt mpzp ustala lokalizację terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, na których wskazano w sposób orientacyjny: ciągi pieszo-rowerowe lub piesze i rowerowe oraz przebieg lokalizacji torowiska tramwajowego.

Natomiast obejmując istniejący budynek usługowy od ul. Franowo projekt wyznacza rozległy teren zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów **1U/UC/P**. Teren ten będzie otoczony od w zachodu przez nowo projektowaną drogę lokalną **2KD-L**, ze zjazdem na zaprojektowaną (w północnej części projektu planu) drogę **3KD-L**. Na styku terenów **2ZP**, **2KD-L** i **1U/UC/P** projekt wskazuje również zasięg stanowiska archeologicznego.

Projekt planu w swojej wschodniej części wyznacza kolejny, rozległy teren zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów **2U/UC/P** i wskazuje na nim strefę podwyższonej zabudowy. Ulokowanie tej strefy w najbardziej na północ wysuniętej części terenu **2U/UC/P** nawiązuje do wysokich konstrukcji technologicznych obiektów na terenie Kompanii Piwowarskiej S.A. zlokalizowanej w sąsiedztwie projektu planu przy ul. Szwajcarskiej. W otoczeniu terenu **2U/UC/P** projekt przewiduje zmiany układu komunikacyjnego. Zmiany będą polegały m.in. na poprowadzeniu wzdłuż istniejącego torowiska tramwajowego drogi lokalnej **3KD-L**, dochodzącej aż do fragmentu ul. Szwajcarskiej **4KD-L** oraz wyznaczeniu nowego terenu **2ktp** dla funkcji obsługujących transport publiczny. Na terenie **2U/UC/P** projekt wyznacza strefy zieleni. Projekt wskazuje również w północnej części obszaru opracowania – na styku terenów **3KD-L** i **2U/UC/P** – lokalizację stanowiska archeologicznego.

W projekcie zachowano bez zmian zachodni przebieg ul. Folwarcznej – oznaczony jako teren **5KD-D**, natomiast modyfikuje jej północny fragment objęty terenem **6KD-D**.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo z terenami kolejowymi, w zasięgu terenów: **1MN/U**, **2MN/U**, **6MN/U**, **8MN/U**, **U**, **2U/UC/P**, **3ZP**, **2ktp**, **4KD-L** i **1-4KD-D** oraz **6KD-D** i **5KD-D** wskazano orientacyjny zasięg szczególnych warunków zagospodarowania oraz ograniczeń w sąsiedztwie obszaru kolejowego. Na rysunku projektu planu wskazano również granice terenu zamkniętego, obejmującego fragmenty terenów: **U**, **6KD-D**, **3ZP**, **2U/UC/P**, **2ktp** i **4KD-L**.

Projekt dla terenów **MN** ustala lokalizację na działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie wolno stojącej na terenach **3-8MN** lub szeregowej na terenach **1-2MN**. Ustala lokalizację budynków mieszkalnych maksymalnie dwukondygnacyjnych, o wysokości nie większej niż 10,0 m na terenach **3-8MN** oraz 8,0 m na terenach **1-2MN**. Projekt na terenach **1-2MN** ustala stosowanie jednakowej wysokości zabudowy. Na terenach: **1MN**, **2MN**, **7MN** i **8MN** ustalono dachy płaskie, na terenie **3MN** – dach stromy, natomiast na terenach: **4-6MN** dach płaski lub stromy. Na pozostałych terenach **MN** projekt planu ustala dachy płaskie lub strome. Projekt ustala udział powierzchni zabudowy dla terenów: **5MN**, **6MN** i **8MN** nie większy niż 25%; **3MN**, **4MN** i **7MN** nie większy niż 30% oraz **1-2MN** nie większy niż 45%. Różnicuje też udział powierzchni biologicznie czynnej, ustalając dla terenów **3-8M** udział nie mniejszy niż 40%, a dla terenów **1-2MN** udział nie mniejszy niż 25%.

Podobnie dla terenów **MN/U** projekt planu ustala lokalizację na działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego jednorodzinnego albo usługowego, albo mieszkalno-usługowego maksymalnie dwukondygnacyjnych, o wysokości nie większej niż 10,0 m, zarówno przy zastosowaniu dachów płaskich, jak i stromych. Przy czym dla zabytkowej wieży ciśnień wskazanej na rysunku planu (na terenie **1MN/U**) ustala wysokość nie większą niż 30,0 m oraz ustala jej ochronę jako budynku chronionego planem, jako wolno stojącego, z dopuszczeniem przebudowy i odbudowy, zgodnie z ustaleniami planu. Projekt ustala udział powierzchni zabudowy dla terenów: **3MN/U** nie większy niż 41%; **1MN/U** i **4MN/U** nie większy niż 40%; **5MN/U** i **7MN/U** nie większy niż 35% oraz dla terenów: **2MN/U**, **6MN/U**, **8MN/U** i **9MN/U** nie większy niż 30%. Różnicuje też udział powierzchni biologicznie czynnej ustalając dla terenów **1MN/U**, **3MN/U** i **4MN/U** udział nie mniejszy niż 30%, a na pozostałych terenach **MN/U** nie mniejszy niż 35%.

Zarówno na terenach **MN** jak i **MN/U** projekt dopuszcza lokalizację na działce budowlanej (w tym przy jej granicy) nie więcej niż dwóch budynków garażowych lub gospodarczych. Powierzchnia zabudowy dla garaży lub budynków gospodarczych nie może być większa niż 50 m², a i wysokość nie większa niż 4,0 m dla dachu płaskiego albo 5,0 m dla dachu stromego.

Oдноśnie terenu usługowego **U**, gdzie istnieje budynek dawnego magazynu, projekt ustala wysokość zabudowy nie większą niż 15,0 m, udział powierzchni zabudowy nie większy niż 30%, a udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 30%.

Spółród terenów zabudowy w projekcie planu największe powierzchnie przeznaczono pod lokalizację zabudowy na terenach zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów **1U/UC/P** i **2U/UC/P** (38,3% powierzchni projektu planu). Na terenach tych projekt ustala udział powierzchni zabudowy nie większy niż 50%, udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% oraz powierzchnię nowo wydzielonej działki budowlanej nie mniejszą niż: 10 000 m² oraz 30 000 m² w przypadku lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Na terenie **1U/UC/P** ustala wysokość zabudowy nie większą niż 15,0 m oraz na terenie **2U/UC/P** nie większą niż 25,0 m, przy czym w strefie podwyższonej zabudowy nie większą niż 42,0 m. Na obu terenach **U/UC/P** ustalono dachy płaskie. Dopuszczono też lokalizację: bocznicy kolejowej, obiektów i urządzeń wolno stojących wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW (z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych), Głównych Punktów Zasilania oraz magazynów energii.

Na wszystkich ww. terenach zabudowy projekt ustala też odpowiednią dla poszczególnych terenów nadziemną intensywność zabudowy działki budowlanej oraz odpowiednią, minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych, z wyłączeniem działek przeznaczonych pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Projekt planu ustala również dostęp do dróg – odpowiednio dla terenów: **MN** dostęp do przyległych dróg publicznych, w tym dróg położonych poza granicą planu lub do dróg publicznych poprzez drogę wewnętrzną; **MN/U** oraz **U/UC/P** dostęp do przyległych dróg publicznych, w tym dróg położonych poza granicą planu oraz dla terenu **U** dostęp do przyległych dróg publicznych.

Dla wszystkich terenów projekt ustala nakaz zapewnienia na działce budowlanej minimalnej liczby stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, rowerów, a w przypadku usług wymagających dostaw towarów, nakaz zapewnienia na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza ww. stanowiskami. Ustala przy tym określony sposób wyliczania ilości stanowisk (przy uwzględnieniu długości dojeżdż do istniejącym przystankiem tramwajowym i wejściem do budynku, a w przypadku obiektów niekubaturowych wejściem na teren) w odniesieniu do: ilości lokali w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, powierzchni budynków biurowych, administracji publicznej lub banków, powierzchni budynków handlowych, hal targowych lub targowisk, powierzchni obiektów mieszczących drobne usługi, rzemiosło, handel lub gastronomię, miejsc w obiektach gastronomicznych, teatrach, kinach, salach konferencyjnych, widowiskowych lub wystawienniczych, ilości stanowisk pracy w obiektach pomocy społecznej, ilości gabinetów w przychodniach zdrowia (w tym przychodniach przyszpitalnych), ilości łóżek w szpitalach, domach studenckich i hotelach, ilości miejsc dydaktycznych, ilości uczniów w szkołach i dzieci w żłobkach lub przedszkolach, ilości obiektów kultu religijnego, ilości stanowisk pracy w obiektach magazynowych lub na placach składowych, zakładach produkcyjnych lub rzemieślniczych itp.

Projekt planu wyznacza tereny **1-3ZP** (10,6% powierzchni projektu planu)³⁶ i ustala na nich udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż: 60% dla terenu **1ZP**, 30% dla terenu **2ZP** oraz 40% dla terenu **3ZP**. Na terenach tych zakazuje lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów, ustala lokalizację ciągów pieszo-rowerowych lub pieszych i rowerowych (wskazanych w sposób orientacyjny na rysunku planu) oraz dopuszcza lokalizację niekubaturowych obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych.

³⁶ Prognoza skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu; Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu, rzeczoznawca majątkowy Dorota Przybyła upr. nr 5521, Poznań, styczeń 2024 roku.

W projekcie planu, poza uwzględnieniem istniejącego układu drogowego obsługującego tereny **MN**, **MN/U** i **U**, ustalono również przebieg nowych lub przewidzianych do przebudowy fragmentów układu drogowego i tramwajowego w otoczeniu terenów **1U/UC/P** i **2U/UC/P**.

Dla wszystkich dróg publicznych ustalono szerokości ich terenów w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu. Dla projektowanych dróg określono ich elementy składowe i ich parametry. Spośród elementów tworzących drogę o określonej klasie ustalone są m.in.: jezdnie, fragmenty dróg dla rowerów, chodniki, ciągi pieszo-rowerowe lub piesze i rowerowe, torowisko tramwajowe, torowisko tramwajowe z przystankiem czy też ze związanymi z nim obiektami inżynierskimi. W projekcie na ul. Folwarcznej - terenie **6KD-D** dopuszczono lokalizację przejazdu kolejowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą oraz na drogach dojazdowych **1-5KD-D** ustalono stosowanie technicznych elementów uspokojenia ruchu. Odnośnie dróg wewnętrznych **1-11KDW** (podobnie jak w przypadku dróg publicznych) również ustalono szerokość w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu oraz lokalizację pieszo-jezdni. Na terenie transportu publicznego **1ktp** zgodnie ze stanem istniejącym ustalono lokalizację torowiska tramwajowego z dopuszczeniem przystanku i obiektów mu towarzyszących. Natomiast na terenie **2ktp** ustalono lokalizację parkingu związanego z obsługą pasażerów transportu zbiorowego, a w przypadku lokalizacji dopuszczonego planem obiektu inżynierskiego dla publicznego transportu zbiorowego, o przebiegu wskazanym w sposób orientacyjny na rysunku planu, dostosowanie zagospodarowania terenu do lokalizacji obiektu inżynierskiego.

Do projektu wprowadzono liczne i szczegółowe ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. W tym zakresie ustalono: zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 20 000 m² na terenach **1U/UC/P** i **2U/UC/P**, lokalizację zabudowy zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu (przy czym dopuszcza się przekroczenie tych linii o nie więcej niż 2,0 m przez określone części budynku) oraz dopuszczenie lokalizacji: ciągów pieszych, rowerowych lub pieszo-rowerowych, innych niż ustalone planem, w tym również w strefie zieleni, wskazanej na rysunku planu, wiat przystankowych na przystankach komunikacji zbiorowej, kiosków wbudowanych w wiaty przystankowe komunikacji zbiorowej, stanowisk postojowych dla rowerów, urządzeń budowlanych, urządzeń i niekubaturowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, kondygnacji podziemnych, garaży podziemnych oraz obiektów z nimi związanych, takich jak: pochylnie, wejścia, wyjścia lub windy, tablic informacyjnych, budowli hydrotechnicznych i urządzeń wodnych, na terenach **ZP** oraz terenie **2ktp** toalet (o określonych parametrach), sieci i obiektów infrastruktury technicznej z jednoczesnym zakazem lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, z wyjątkiem elementów kolejowej i tramwajowej sieci trakcyjnej. W przypadku istniejącej zabudowy, której lokalizacja, udział powierzchni biologicznie czynnej lub parametry zabudowy są inne niż ustalono w planie, dopuszczono zmiany sposobu jej użytkowania, a także rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, zgodnie z ustaleniami planu.

W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W tym zakresie ustalono:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów;
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych, z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy;
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi vegetację roślin;
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojazdów, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,

- zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu:
 - dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - na terenach **MN/U** i **U/UC/P** w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach,
 - na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku;
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- na terenach dróg dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - na terenach **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych zapisami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- strefę ochronną lokalizacji obiektów i urządzeń wolno stojących wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazaną na rysunku planu.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji ustalono: parametry dróg publicznych zgodnie z klasyfikacją, w zakresie niedefiniowanym ustaleniami planu oraz zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych w granicach obszaru objętego planem oraz z zewnętrznym układem komunikacyjnym. Ustalono również parametry szerokości pieszo-jezdni **KDW**, ciągów pieszo-rowerowych lub pieszych i rowerowych, z możliwością ich zmniejszenia – w tym zmniejszenia szerokości dla jezdni i pieszo-jezdni ze względu na potrzebę uspokojenia ruchu. W projekcie planu ustalono też dopuszczenie dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego oraz dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu (innych niż ustalone planem).

W zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalono: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicach planu oraz

dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego, oraz stacji transformatorowych. W projekcie ustalono zakaz lokalizacji napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, z wyjątkiem tramwajowej i kolejowej sieci trakcyjnej oraz dopuszczono lokalizację stacji transformatorowych wbudowanych w budynki lub budowle o innym przeznaczeniu, a na terenach: **1U/UC/P**, **2U/UC/P** i **U** dopuszczono lokalizację budynku stacji transformatorowej wolno stojącej lub budowli stacji transformatorowej kontenerowej wolno stojącej. W obu przypadkach ustalono dopuszczenie wydzielenia działki budowlanej o powierzchni nie większej niż 50 m², udział powierzchni biologicznie czynnej na działce nie mniejszy niż 5% oraz w przypadku budynku stacji transformatorowej udział powierzchni zabudowy na działce nie większy niż 50% powierzchni tej działki; dowolną geometrię dachu i wysokość budowli nie większą niż 2,0 m, a w przypadku budynku stacji nie większą niż 3,5 m.

Dla ochrony walorów krajobrazowych i wizualnych analizowanego obszaru istotną będzie realizacja zapisów projektu mpzp w zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, które ustalają w obrębie poszczególnych terenów dróg publicznych, terenów transportu publicznego oraz terenów zieleni urządzonej, nadanie spójnego charakteru oświetleniu i nawierzchni.

W przedmiotowym projekcie planu ustalono również obowiązek uwzględnienia szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu wynikających z zakazu lokalizacji budynków na terenach **ZP**, **ktp** oraz terenach dróg, uwzględnienia przebiegu sieci infrastruktury technicznej, występowania wód powierzchniowych oraz położenia w zasięgu powierzchni ograniczających zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych i powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Poznań – Ławica i powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny, przy czym w obu przypadkach ograniczenie wysokości dla powierzchni ograniczających przeszkody obejmuje również umieszczone na obiektach urządzenia. Projekt planu ustala również obowiązek uwzględnienia ograniczeń wynikających z położenia w granicy terenu zamkniętego a także w sąsiedztwie obszaru kolejowego, oraz z konieczności zachowania bezpiecznych odległości od zlokalizowanego poza granicami planu zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Zakazuje natomiast lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Procedura opracowania planu miejscowego, do etapu zbierania wniosków, została przeprowadzona w trakcie obowiązywania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, przyjętego uchwałą Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r., w którym dla obszaru objętego projektem planu wskazano następujące kierunki przeznaczenia: **U**, **MN**, **kdL**, **kdZ.2**, **kdt.3**, **kk2**, dla których przyjęto między innymi następujące ustalenia:

- dla terenu zabudowy usługowej, oznaczonego symbolem **U**, w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania:
 - wiodący kierunek przeznaczenia: zabudowa usługowa;
 - uzupełniający kierunek przeznaczenia: zieleni (np. parki, skwery), parki naukowo – technologiczne, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - wysokość budynków: niska, średniowysoka;

- dopuszczenie zabudowy wysokiej i wysokościowej w określonych w Studium miejscach lub wynikających z kontekstu przestrzennego (na podstawie analiz urbanistyczno-krajobrazowych).
- dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczonego symbolem **MN**, w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania:
 - wiodący kierunek przeznaczenia: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie: wolno stojącej, bliźniaczej, szeregowej;
 - uzupełniający kierunek przeznaczenia: zieleni (np. parki, skwery), parki naukowo – technologiczne, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - wysokość budynków: niska;
 - w przypadku wyznaczenia na etapie sporządzania planu miejscowego terenu o funkcji usługowej dopuszcza się podwyższenie wysokości dla dominanty w postaci np.: wieży kościoła, dzwonnicy, pływalni, usług oświaty;
 - w przypadku istniejących zespołów tradycyjnych willi miejskich, mieszczących powyżej 2 mieszkań - na etapie sporządzania planu miejscowego dopuszcza się ich uzupełnienie budynkami o takich samych parametrach;
- tereny transportu: **kdL** – drogi lokalne istotne dla transportu autobusowego;
- tereny transportu: **kdZ.2** – ulica klasy zbiorczej o przekroju 1x2;
- tereny transportu: **kdt.3** – trasa tramwajowa Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST Łacina – Franowo);
- tereny transportu: **kk2** – tereny kolejowe.

Obecnie obowiązujące Studium, przyjęte uchwałą Nr LXXXVIII/1670/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 11 lipca 2023 r., ustala następujące kierunki przeznaczenia:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), dla których określa się:
 - wiodący kierunek przeznaczenia – zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
 - uzupełniający kierunek przeznaczenia – zabudowę usługową towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej, zieleni (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej,
 - wysokość budynków – zabudowę niską, a w przypadku wyznaczenia na etapie sporządzania planu miejscowego terenu o funkcji usługowej, dopuszcza się podwyższenie wysokości dla dominanty w postaci np.: obiektów sakralnych, sportowych, oświatowych,
- tereny zabudowy usługowej lub produkcyjnej (**U/P**), dla których określa się:
 - wiodący kierunek przeznaczenia – zabudowę usługową lub obiekty produkcyjne, składy, magazyny,
 - uzupełniający kierunek przeznaczenia – zieleni (np.: parki, skwery), tereny komunikacji i infrastruktury technicznej,
 - wysokość zabudowy – zabudowa niska lub średniowysoka, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w rozdziałach 4.4.2.6. i 4.4.3 Studium oraz z dopuszczeniem:
 - o dla budynków usługowych – zabudowy wysokiej lub wysokościowej,
 - o dla budynków produkcyjnych i magazynowo-składowych – zabudowy wysokiej, w przypadkach wynikających z potrzeb technologicznych, niekolidujących z uwarunkowaniami urbanistyczno-krajobrazowymi,
 - o dla budowli, tj. masztów, kominów itp. – zabudowy wysokiej lub wysokościowej, w przypadkach wynikających z potrzeb technologicznych, niekolidujących z uwarunkowaniami urbanistyczno-krajobrazowymi,
- dworce publiczne transportu zbiorowego (**kdd**),
- tereny kolejowe (**kk**),
- kierunkowe trasy tramwajowej – poza drogowym układem podstawowym (**kt**).

Obszar planu znajduje się częściowo w granicy obszaru, na którym dopuszczona jest lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², a także w całości w granicy obszaru zdegradowanego. W graniach terenu planu przebiega orientacyjna lokalizacja łączników zieleni.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne analizowanego projektu mpzp należy uznać za zgodne z zapisami ww. Studium.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

W granicach przedmiotowego obszaru jedynie w bardzo niewielkim południowo-zachodnim fragmencie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze w Poznaniu (uchwała Nr XL/419/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2008 r.). Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obowiązującego dla danego obszaru, powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Należy zauważyć, że tego rodzaju sytuacja utrudnia jednocześnie skuteczną ochronę lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych terenów.

Mając na uwadze położenie oraz dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru, zakłada się, że największe ryzyko wystąpienia istotnych zmian w środowisku dotyczyć będzie terenów dotąd niezabudowanych, obejmujących tereny częściowo zadrzewionych nieużytków zlokalizowanych po północnej stronie rowu melioracyjnego biegnącego równoległe do zabudowy wzdłuż ul. Kłóńskiej, i ciągnących się aż do ul. Szwajcarskiej. Bez z góry określonych ram, dotyczących intensywności, parametrów i form nowej zabudowy, istnieje zagrożenie, że tereny przekształcane w tereny budowlane, zainwestowane zostaną zbyt intensywnie kosztem usunięcia znacznej części istniejącej zieleni wysokiej i średniej rosnącej na ww. terenie. Zbyt intensywne zainwestowanie terenów i związane z tym trwałe uszczelnienie znacznych powierzchni, wpłynie niewątpliwie na zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów.

W przypadku braku obowiązywania ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego istnieje również zagrożenie wprowadzania na omawiany obszar obiektów generujących znaczne ilości zanieczyszczeń, przy jednoczesnym braku zastosowania rozwiązań, minimalizujących skalę negatywnego oddziaływania na środowisko.

W przypadku rozwoju zabudowy bez ustaleń planu miejscowego, problemem może być również brak kompleksowych rozwiązań w zakresie obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych, co skutkować może negatywnym oddziaływaniem na jakość funkcjonowania terenów mieszkaniowych, poprzez np.: wzmożony ruch samochodowy na zbyt wąskich drogach, problemy z zapewnieniem dostatecznej liczby miejsc parkingowych czy też niekorzystne oddziaływania akustyczne. Bez planu miejscowego istnieje również zagrożenie wprowadzania na omawiany obszar funkcji generujących dla obszaru planu oraz jego otoczenia zbyt dużo emisji zanieczyszczeń, przy jednoczesnym braku rozwiązań, pozwalających na ograniczanie negatywnego oddziaływania antropopresji na środowisko, w tym w zakresie ochrony powietrza, ochrony klimatu lokalnego, kształtowania klimatu akustycznego w środowisku.

Do najważniejszych, potencjalnych zmian w środowisku przyrodniczym oraz w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, jakie mogłyby wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego, można zatem zaliczyć:

- rozwój intensywnej zabudowy na obecnie niezabudowanych fragmentach analizowanego obszaru,
- znaczące zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnych i związane z tym zmniejszenie infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu i pogorszenie warunków retencyjnych terenów,
- brak wystarczającej ochrony istniejącej zieleni, w tym szczególnie drzew i krzewów, zapewniających podbudowę biologiczną terenów, ale także pozytywnie wpływających na walory krajobrazowe terenów zlokalizowanych w granicach obszaru projektu mpzp,
- niekontrolowany i spontaniczny rozwój różnorodnej zabudowy,
- pojawienie się znacznych różnic w zagospodarowaniu przestrzennym (przeznaczenie, charakter, kubatura i standard zabudowy),

- realizację przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko (innych niż elementy układu komunikacyjnego czy inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej),
- trudności z utrzymaniem ładu przestrzennego.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do najbardziej istotnych celów ochrony środowiska – z punktu widzenia obszaru projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu – ustanowionych na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym, należy zaliczyć cele wskazane m. in. w następujących dokumentach:

- Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r. – jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel realizowany w projekcie poprzez wprowadzenie ustaleń: w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego (zwłaszcza tych dotyczących ograniczenia możliwości lokalizowania elementów dysharmonizujących przestrzeń), w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (zwłaszcza ustalenie ochrony poszczególnych elementów zieleni), w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, a także w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.U.E.L.2008.152.1), stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzoalofirenu, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez: wyznaczenie terenów zieleni urządzonej **1-3ZP** oraz stref zieleni, wprowadzenie ustaleń dotyczących ochrony istniejącej i kształtowania nowej zieleni, ustalenie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu, dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej;
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwana dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument, jakim jest Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030). Strategia, przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., doprecyzowuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem PEP2030 jest „rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, natomiast wśród wskazanych celów szczegółowych wskazano cele dotyczące zdrowia, gospodarki oraz klimatu. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji, wśród których strategia wskazuje m.in.:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki poprzez osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochronę powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Należy podkreślić, że szereg ustaleń omawianego projektu mpzp wpisuje się w wymienione powyżej kierunki interwencji. Można tu wskazać przede wszystkim takie ustalenia jak: wyznaczenie terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, ustalenie lokalizacji stref zieleni, jak również zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu³⁷, ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki na wszystkich terenach zabudowy, ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych³⁸, dopuszczenie lokalizacji budowli hydrotechnicznych i urządzeń wodnych, dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”³⁹. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz formułujący zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną celem dla wód powierzchniowych jest m.in. niepogarszanie stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW, osiągnięcie co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, stopniowe eliminowanie, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych. W związku z powyższym, dla JCW którym nadano status NAT (naturalna część wód) celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i stanu chemicznego - w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły, osiągnięcie bardzo dobrego stanu ekologicznego – w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na bardzo dobry stan ekologiczny, osiągnięcie stanu dobrego – w przypadku JCWP niemonitorowanych, a także spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych. W przypadku części wód wyznaczonych jako SCW (sztuczna część wód) lub SZCW (silnie zmieniona część wód) celem środowiskowym jest: dobry

³⁷ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń

³⁸ z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy oraz zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin

³⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U z 2023 r., poz. 335),

potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny – w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły, maksymalny potencjał ekologiczny – w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na maksymalny potencjał ekologiczny, stan dobry – w przypadku JCWP niemonitorowanych, a także spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W kontekście analizowanego projektu planu istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Cybina (RW600010185899). Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie, JCWP Cybina posiada status silnie zmienionej części wód, dla której brak jest możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych. Celem środowiskowym dla ww. JCWP Cybina jest: osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego, zapewnienia drożności cieku według wymagań gatunków chronionych, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, osiągnięcie II klasy jakości w klasie elementów biologicznych.

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na osiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych celów. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim następujące ustalenia:

- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych: dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne, dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych, dla terenów **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych, z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy,
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń,
- ustalenie na terenach: **1-8MN**, **1-9MN/U**, **U**, **1-2U/UC/P**, **1-3ZP** minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej,
- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienia dostępu do sieci,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych zapisami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych

zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020, podobnie mają zastosowanie te zapisy, które przytoczono już powyżej, w kontekście realizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” oraz Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030).

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania do roku 2030⁴⁰. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele strategiczne wraz z kierunkami interwencji, stanowiące uszczegółowienie celów strategicznych, precyzujących do czego Miasto będzie dążyć w zakresie ochrony środowiska do roku 2023. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji):

- „klimat i powietrze atmosferyczne” – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza, adaptacja do zmian klimatu;
- „ochrona przed hałasem” – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
- „pola elektromagnetyczne” – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych poziomów, mimo intensywnego wzrostu zapotrzebowania na nowoczesne systemy transmisji bezprzewodowej;
- „gospodarowanie wodami” – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i zwiększenie retencji wodnej;
- „gospodarka wodno-ściekowa” – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- „ochrona zasobów geologicznych” – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
- „ochrona powierzchni ziemi” – cel: poprawa jakości gleby i ziemi, ochrona gleb przed degradacją;
- „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- „zasoby przyrodnicze” – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych, zwiększanie lesistości miasta i zachowanie dobrego stanu miejskich terenów leśnych;
- „zagrożenia poważnymi awariami” – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;

⁴⁰ Uchwała Nr XCIV/1817/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 5 grudnia 2023 r.,

- „edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe” – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Poznania.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp, takich jak:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizacja:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych, z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy,
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznicy kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń,
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu:
 - dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - na terenach **MN/U** i **U/UC/P** w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach,
 - na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
- na terenach dróg dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - na terenach **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych zapisami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,

- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- strefę ochronną lokalizacji obiektów i urządzeń wolno stojących wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazaną na rysunku planu.

Dokumentem szczebla lokalnego – realizującym wskazane w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 20230” (SPA 2020) potrzeby uwzględnienia zmian klimatu w kształtowaniu miejskiej polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej – jest Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030⁴¹. Dokument ten ocenia wrażliwości miasta na zmiany klimatu, potencjał adaptacyjny oraz ryzyka i szanse wynikające ze zmian klimatu, bazując m.in. na charakterystyce uwarunkowań przyrodniczych, funkcjonalno-przestrzennych oraz szczegółowej diagnozie warunków klimatycznych i hydrologicznych Miasta Poznania. Plan ten, poprzez wskazanie kierunków ingerencji w przestrzeni miasta wpływa bezpośrednio na określenie polityki przestrzennej. W dokumencie tym wyznaczono następujące cele strategiczne:

- łagodzenie negatywnego oddziaływania ekstremalnych zjawisk termicznych, w tym koncentracji zanieczyszczeń (inwersje termiczne, miejska wyspa ciepła) – cel realizowany poprzez działania adaptacyjne obejmujące m.in.: wprowadzenie rozwiązań w organizacji ruchu zwiększających jego płynność, nadanie priorytetu komunikacji miejskiej, wprowadzanie rozwiązań usprawniających funkcjonowanie transportu publicznego, kontynuacja zmian w systemach ogrzewania i chłodzenia, wprowadzanie rozwiązań zmniejszających ruch samochodowy w Śródmieściu, rewaloryzacja zieleni parkowej w mieście, rewaloryzacja istniejących i tworzenie nowych parków, odtwarzanie zadrzewień przyulicznych, rewaloryzacja istniejących i tworzenie nowych skwerów w miejscach zdegradowanych, modernizacja zagospodarowania terenów przyszkolnych poprzez wprowadzenie rozwiązań opartych na przyrodzie itd.;
- ograniczenie skutków nawałnych opadów i powodzi miejskich, susz oraz burz i silnych wiatrów – cel realizowany poprzez działania adaptacyjne obejmujące m.in.: zachowanie i rewaloryzację istniejących cieków i zbiorników wodnych, podejmowanie działań w ochronie zlewni cieków miejskich i jezior, zagospodarowanie wód opadowych „in situ” w mieście, tworzenie systemu zbiorników retencyjno-podczyszczających, odtwarzanie systemów wód powierzchniowych itd.;
- informowanie oraz zwiększanie świadomości społeczności miejskiej dotyczącej skutków zmian klimatu – cel realizowany poprzez działania adaptacyjne obejmujące m.in.: przeprowadzenie kampanii społecznej promującej dobre praktyki adaptacyjne, usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi, utworzenie i zarządzanie bazą danych o zagrożeniach i skutkach ekstremalnych zjawisk klimatycznych itd.;
- instytucjonalne i organizacyjne wzmocnienie odporności miasta na zmiany klimatu lub na ekstremalne zjawiska klimatyczne – cel realizowany poprzez działania adaptacyjne obejmujące m.in.: sporządzenie wytycznych zagospodarowania przestrzennego w dokumentach planistycznych, koncepcjach projektach itp., sukcesywne sporządzanie planów miejscowych zwiększających odporność miasta itd.

Spośród zapisów analizowanego projektu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, realizujących cele wskazane w ww. dokumencie, wymienić można m.in.: wyznaczenie terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, ustalenie lokalizacji stref zieleni⁴² wskazanych na rysunku planu oraz rzędu drzew, ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu⁴³,

⁴¹ Uchwała Nr X/144/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia *Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Poznania*.

⁴² które projekt mpzp definiuje jako „obszar zagospodarowany zielenią, w szczególności drzewami i krzewami, na terenie o innym przeznaczeniu” i w których projekt ustala zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznicy kolejowej na terenie 2U/UC/P, które nie mogą stanowić więcej niż 30% tej strefy oraz zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów.

⁴³ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń

na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych⁴⁴, dopuszczenie lokalizacji budowli hydrotechnicznych i urządzeń wodnych oraz pozostałe ustalenia w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych⁴⁵.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że zostały one uwzględnione w projekcie planu poprzez wprowadzenie stosowanych zapisów projektu mpzp.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki geologiczne

W kontekście oceny oddziaływań na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi, rozumianej zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* jako ukształtowanie terenu, gleby, ziemia i wody gruntowe, są szczególnie istotne, powodują bowiem szereg zmian wśród pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a poza tym należą do zmian trwałych.

Antropogeniczne przeobrażenia powierzchni ziemi związane są z działaniami techniczno-inżynierskimi, a zasięg tych zmian warunkowany jest skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza przewidywanej powierzchni nowej inwestycji oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych.

W przypadku analizowanego projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na kształtowanie powierzchni ziemi o zróżnicowanym charakterze i zasięgu. Analizując prognozowany wpływ realizacji nowych inwestycji budowlanych na powierzchnię ziemi należy zwrócić szczególną uwagę na charakterystykę występujących tu gruntów, a także charakter, intensywność oraz skutki przekształceń, jakim tereny te podlegają na przestrzeni lat.

Projekt mpzp w „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu przewiduje zmianę przeznaczenia i sposobu zagospodarowania znacznej części terenów, a skala tych zmian będzie duża. Negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi, wynikające z realizacji ustaleń projektu mpzp, związane będą z etapem realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, prowadzonych przede wszystkim na terenach: **1U/UC/P**, **2U/UC/P**, **3MN**, **5MN**, **8MN**, **1MN/U**, czy w związku z realizacją drogi publicznej klasy lokalnej na terenie **2KD-L**.

Realizacja ww. założeń projektu mpzp wymagać będzie podjęcia szeregu działań, które pozwolą na odpowiednie przygotowanie podłoża terenu dla bezpiecznego przeprowadzenia inwestycji związanych z lokalizacją na analizowanym obszarze nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, a także zabudowy wyłącznie jednorodzinnej, czy zabudowy usługowej lub obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Na terenach przeznaczonych w projekcie pod lokalizację nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw geologicznych, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury. Znaczące oddziaływania w tym zakresie nastąpią zwłaszcza w przypadku realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych.

Prace realizacyjne w okresie budowy planowanych inwestycji budowlanych spowodują zarówno trwałe i chwilowe przeobrażenia powierzchni ziemi w obrębie terenu objętego pracami ziemnymi. Ingerencja ta będzie spowodowana:

⁴⁴ z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy oraz zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin

⁴⁵ tj. dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne, dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych, na terenach **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach.

- przeprowadzeniem niezbędnych prac niwelacyjnych, polegających na usunięciu obniżeń i wyniesień terenu,
- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów budynków oraz obiektów inżynierskich,
- umieszczeniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, służących wzmocnieniu stabilności podłoża, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków w obrębie terenów inwestycji,
- ewentualnym krótkotrwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstałym na skutek konieczności wykonania odwodnień związanych z wykonywaniem fundamentów obiektów inżynierskich (ograniczone do przestrzeni poszczególnych wykopów).

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpią również w przypadku przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego, a biorąc pod uwagę skalę planowanych inwestycji związanych z lokalizacją nowej zabudowy, zasięg prac infrastrukturalnych będzie rozległy. Prowadzenie prac związanych z lokalizacją nowych sieci infrastruktury technicznej skutkować będzie powstaniem lokalnych przekształceń powierzchni ziemi, wynikających z konieczności dokonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Umieszczenie pod powierzchnią terenu nowych, trwałych elementów, powodować może także oddziaływania o długoterminowym charakterze, związane z umieszczeniem materiałów i elementów ograniczających przepuszczalność czy też naruszających dotychczasową strukturę gruntu. Niemniej, przewiduje się, że z uwagi na dotychczasowy stopień przekształcenia obszaru projektu planu oraz obecność licznych elementów sieci infrastruktury technicznej na analizowanym terenie, zjawisko to nie będzie odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych w granicach całego analizowanego obszaru.

Wśród najbardziej istotnych i negatywnych zjawisk, jakie występują w konsekwencji lokalizacji nowej zabudowy, należy wskazać trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie budynków. Zapewnienie optymalnych proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi, utwardzonymi a biologicznie czynnymi, zapewniającymi jednocześnie wzrost różnorodności biologicznej oraz powiązania ekologiczne będzie niezwykle trudne, a w zasadzie w przypadku tak dużej skali planowanych zmian funkcjonalno-przestrzennych raczej niemożliwe.

Opisane wyżej inwestycje kubaturowe i infrastrukturalne, przewidziane do przeprowadzenia w obszarze projektu planu będą wpływać na zmianę powierzchni ziemi oraz zmianę struktury i funkcjonowania innych elementów środowiska w sposób znaczący, trwałe lub co najmniej długoterminowy. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te są procesami niezbędnymi dla przeprowadzenia koniecznych i pożądaných przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, zaprojektowanych na omawianym obszarze.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotne są zapisy projektu planu, pozwalające na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań. W tym zakresie istotne są zapisy planu ustalające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych, minimalne powierzchnie biologicznie czynne, jakie muszą być zachowane na każdej działce oraz wyznaczone na rysunku planu maksymalne nieprzekraczalne lub obowiązujące linie zabudowy. Ta grupa ustaleń planistycznych pozwala na ograniczenie przestrzeni, na której dochodzi do nieodwracalnych zmian powierzchni ziemi i pozostawienie na każdej działce niezabudowanych i nieutwardzonych fragmentów terenów.

W tym zakresie dla terenów przeznaczonych pod zabudowę ustalono udział powierzchni zabudowy:

- dla terenów: **5MN, 6MN i 8MN** nie większy niż 25%,

- dla terenów: **3MN, 4MN i 7MN** nie większy niż 30%,
- dla terenów **1MN i 2MN** nie większy niż 45%;
- dla terenu **3MN/U** nie większy niż 41%,
- dla terenów **1MN/U i 4MN/U** nie większy niż 40%,
- dla terenów **5MN/U i 7MN/U** nie większy niż 35%,
- dla terenów: **2MN/U, 6MN/U, 8MN/U i 9MN/U** nie większy niż 30%,
- dla terenu **U** nie większy niż 30%,
- dla terenów **1U/UC/P i 2U/UC/P** nie większy niż 50%.

Analizując przytoczone powyżej parametry zabudowy można stwierdzić, że przyrost powierzchni utwardzonych w skali obszaru projektu planu będzie znaczący. Docelowo tereny przeznaczone pod zabudowę wraz z terenami komunikacyjnymi (również utwardzonymi) zajmą ok. 89,4 % powierzchni planu.

Tym bardziej na terenach przeznaczonych do intensywnego zagospodarowania istotna będzie dbałość o zachowane powierzchnie biologicznie czynnych, które zgodnie z ustaleniem planu, powinny zostać zagospodarowane zielenią. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby. Ważny będzie odpowiedni dobór gatunków roślin, wprowadzanych na terenach nieutwardzonych, szczególnie gatunków rodzimych, odpowiadających lokalnym wymaganiom siedliskowym, co zapewni lepszy rozwój wprowadzanej zieleni i jednocześnie wpłynie pozytywnie na komfort zamieszkania i użytkowania poszczególnych terenów.

Największy udział powierzchni biologicznie czynnej utrzymany zostanie na terenie zieleni urządzonej **1ZP** (min. 60% powierzchni terenu), natomiast na pozostałych terenach:

- dla terenu **2ZP** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenu **3ZP** nie mniejszy niż 40%,
- dla terenów: **3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN i 8MN** nie mniejszy niż 40%,
- dla terenów **1MN i 2MN** nie mniejszy niż 25%,
- dla terenów: **1MN/U, 3MN/U i 4MN/U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów: **2MN/U, 5MN/U, 6MN/U, 7MN/U, 8MN/U i 9MN/U** nie mniejszy niż 35%,
- dla terenu **U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów **1U/UC/P i 2U/UC/P** nie mniejszy niż 20%.

Do korzystnych z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi ustaleń analizowanego projektu należą wszystkie poniższe zapisy i rozwiązania w zakresie ochrony i kształtowania zieleni ustalające:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

Ponadto, do działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i środowisko gruntowo-wodne na etapie realizacyjnym poszczególnych inwestycji budowlanych zaliczyć można:

- ograniczenie do niezbędnego minimum terenów zajętych techniczną ingerencją, w tym terenu zaplecza budowy i parku maszyn, a także czasu trwania robót budowlanych,
- zapewnienie funkcjonalności systemu gospodarowania odpadami i odzyskanymi materiałami,
- zastosowanie odpowiednich odwodnień budowlanych,
- racjonalne gospodarowanie odpadami na etapie eksploatacji inwestycji nadążające za postępem robót zagospodarowywanie powierzchni terenów zdegradowanych w wyniku działalności związanej z budową i utrzymaniem urządzeń i instalacji.

Powyższe ustalenia wykraczają poza zakres merytoryczny i formalny ustaleń planów miejscowych i dotyczą już etapu realizacyjnego inwestycji budowlanej, niemniej w kontekście analizy oddziaływań na powierzchnię ziemi wynikających z lokalizacji nowych obiektów budowlanych, stanowią istotne zagadnienia, warte przytoczenia w prognozie chociaż w ogólnym zarysie.

Podsumowując, opisane wyżej przewidywane inwestycje budowlane i infrastrukturalne będą wpływać na zmianę powierzchni ziemi oraz zmianę struktury i funkcjonowania innych elementów środowiska w sposób znaczący, trwały lub co najmniej długoterminowy. Dlatego szczególnie istotne będzie dotrzymanie ustalonych w planie wskaźników dotyczących zachowania na każdej działce budowlanej lub terenie powierzchni biologicznie czynnej, które należy zagospodarować dodatkowo zielenią.

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci: udokumentowanych złóż kopalin⁴⁶, czy udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁴⁷. Nie występują tu również grunty leśne⁴⁸.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Z uwagi na występowanie na obszarze objętym granicami projektu obszaru mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu rowu, konieczne było uwzględnienie obecności tego elementu zagospodarowania w opracowywanym projekcie planu miejscowego. Było to szczególnie istotne z uwagi na skalę negatywnych konsekwencji, jakie mogą pojawić się w przypadku niewłaściwego sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, wprowadzania zbyt intensywnej zabudowy, czy też braku realizacji zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Należy zauważyć, że zasilanie wód powierzchniowych związane jest jednocześnie z poziomem zalegania oraz zasobnością poziomów wód podziemnych, tak więc wprowadzenie odpowiednich rozwiązań konieczne było również z uwagi na ochronę lokalnych zasobów wód podziemnych.

Prowadzenie prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania projektowanej zabudowy przede wszystkim na terenach: **1U/UC/P, 2U/UC/P, 3MN, 5MN, 8MN, 1MN/U**, a także nowej drogi publicznej na terenie **2KD-L**, jak również robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, wymaga ingerencji w powierzchnię ziemi, w tym warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałuje również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. Zasięg przewidywanych zmian będzie zależał od projektowanej głębokości realizacji elementów fundamentowych obiektów budowlanych i elementów infrastruktury i będzie większy tam, gdzie będą realizowane kondygnacje podziemne. Biorąc pod uwagę zakres i skalę planowanych zmian funkcjonalno-przestrzennych oraz warunki geologiczno-inżynierskie części terenów, związane z występowaniem nasypów niebudowlanych, niezbędne może być szczegółowe rozpoznanie geologiczno-inżynierskie i geotechniczne podłoża.

⁴⁶ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁴⁷ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁴⁸ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

Realizacja dopuszczonych kondygnacji podziemnych spowoduje większe oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, niż lokalizacja obiektów wyłącznie naziemnych, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na dużo większej powierzchni oraz na większej głębokości. Znaczące oddziaływania na środowisko wodne – stosunki wodne oraz jakość wód podziemnych, mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa obiektów podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania wód podziemnych, spowodować może zmianę reżimu ich przepływu. Dlatego w przypadku realizacji kondygnacji podziemnych niezbędne będzie wykonanie szczegółowych badań geotechnicznych i geologiczno-inżynierskich z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmiennym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji. Brak takiego odwodnienia spowodować może podniesienie się poziomu wód gruntowych (w strefie położonej przed przegrodą podziemną) oraz zmianę warunków geotechnicznych podłoża gruntowego na terenach położonych za inwestycją podziemną⁴⁹.

Ponadto, oddziaływanie na jakość zasobów wodnych na etapie realizacyjnym poszczególnych inwestycji może być również wynikiem: nieodpowiedniego odprowadzania wód opadowych i roztopowych oraz ścieków z rejonu budowy oraz nieodpowiedniego prowadzenia samych prac budowlanych.

Na terenach projektowanych inwestycji niezbędne będzie odpowiednie zorganizowanie placów zaplecza budowy. Poza zaspokojeniem potrzeb socjalnych, place budowy będą służyły jako miejsca postojowe dla maszyn budowlanych i pojazdów ciężarowych. Podczas tankowania maszyn budowlanych oraz podczas ich awarii i napraw istnieje potencjalne zagrożenie występowania wycieków paliwa, olejów (szczególnie oleju hydraulicznego) i innych płynów eksploatacyjnych, które potencjalnie mogą zanieczyścić grunt i wody podziemne. W związku z powyższym, podczas realizacji należy zabezpieczyć teren budowy, a wszelkie prace budowlane wykonywać w sposób jak najmniej inwazyjny dla zachowania stosunków wodnych i jakości wód na przedmiotowych terenach. Na etapie sporządzania projektów budowlanych poszczególnych inwestycji należy przewidzieć wykonywanie prac budowlanych w taki sposób, aby ich realizacja nie stanowiła źródła uciążliwości dla zasobów wodnych w fazie budowy.

Powyższe zagadnienia i wytyczne dotyczą już etapu prowadzenia konkretnej inwestycji i całkowicie wykraczają poza zakres merytoryczny ustaleń planistycznych, niemniej warto je chociaż w ogólnym zakresie wskazać, jako zagadnienia istotne z punktu widzenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego na terenach przewidywanych w projekcie mpzp przedsięwzięć.

Podstawowym skutkiem rozwoju terenów zabudowanych, charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni uszczelnionych, jest zmniejszenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych, ograniczenie zasilania gruntowego wód podziemnych w obrębie zlewni, zwiększenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych (np. dachów, parkingów, placów, dojazdów, dojazdów do budynków), co z kolei może powodować zwiększenie przepływów w ciekach stanowiących odbiorniki wód z opadów.

Dlatego mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych oddziaływań na zasoby wodne, zwłaszcza w kontekście obecnie już obserwowanych zmian klimatu i coraz częściej obserwowanych zjawisk ekstremalnych, takich jak np. deszcze nawalne, należy dołożyć wszelkich starań aby część opadu została zagospodarowana w granicach działek budowlanych. Niezbędne jest zatem zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, chłonnych, które będą w stanie opóźnić odpływ wód z opadu, odciążyć system kanalizacji deszczowej i częściowo zredukować przepływ w przypadku opadów ekstremalnych. Należy jednocześnie podkreślić, że zachowanie powierzchni przepuszczalnych dla wód z opadów stanowi obecnie jeden z podstawowych działań planistycznych służących adaptacji

⁴⁹ Problem piętrzenia wód gruntowych na przykładach głębokiego posadowienia obiektów w Poznaniu, dr hab. Antoni Florkeiwicz, mgr Maciej Troć, Politechnika Poznańska; Inżynieria i Budownictwo nr 7/2002

do zmian klimatu w obrębie terenów zurbanizowanych, ponieważ to właśnie od rodzaju pokrycia powierzchni ziemi zależy wielkość spływu wód opadowych i roztopowych.

W tym zakresie do najważniejszych zapisów projektu planu należy zaliczyć ustalenia w zakresie wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, jakie muszą być zachowane w granicach działek budowlanych lub terenów. Wielkość wymaganego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych została zróżnicowana w zależności od terenu. Największy udział powierzchni biologicznie czynnej utrzymany zostanie na terenie zieleni urządzonej **1ZP** (min. 60% powierzchni terenu), natomiast na pozostałych terenach:

- dla terenu **2ZP** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenu **3ZP** nie mniejszy niż 40%,
- dla terenów: **3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN i 8MN** nie mniejszy niż 40%,
- dla terenów **1MN i 2MN** nie mniejszy niż 25%,
- dla terenów: **1MN/U, 3MN/U i 4MN/U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów: **2MN/U, 5MN/U, 6MN/U, 7MN/U, 8MN/U i 9MN/U** nie mniejszy niż 35%,
- dla terenu **U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów **1U/UC/P i 2U/UC/P** nie mniejszy niż 20%.

Z ekologicznego punktu widzenia za szczególnie korzystne uznaje się również rozwiązania sprzyjające możliwie maksymalnemu utrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów, a tym samym i danej zlewni⁵⁰. W tym zakresie do projektu wprowadzono w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych ustalenie dla terenów **1-3ZP** zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach.

Analizowany projekt planu ustala zachowanie i ochronę przebiegającego w jego granicach rowu melioracyjnego, ustalając na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych, z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy. Zapis ten jednoznacznie wskazuje na konieczność zachowania rowu, co pozwoli uniknąć zachwiania dotychczasowych warunków wodnych na skutek skanalizowania otwartych fragmentów rowu, stanowiącego jednocześnie lokalny korytarz migracyjny.

Ponadto, pozytywnie ocenia się wszystkie ustalenia projektu planu w zakresie ochrony istniejącej w granicy planu zieleni i kształtowania jej nowych elementów. Roślinność odgrywa ważną rolę w cyklu hydrologicznym terenów, pozwala na zwiększenie powierzchni chłonnej dla wód opadowych i roztopowych, a w konsekwencji również na ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk, takich jak deszcze nawalne. Zieleń zapobiega erozji gleby, a przez to spowalnia odpływ powierzchniowy. Dodatkowo dzięki temu, że pobiera i magazynuje wilgoć, wspomaga też retencję gruntową i glebową i uczestniczy w procesie infiltracji wody opadowej do wód gruntowych. Poza tym, woda zatrzymuje się na powierzchni roślin, co pozwala w pewnym stopniu zmniejszyć wielkość opadu, który następnie albo spada na ziemię z opóźnieniem, albo wchłaniany jest częściowo przez samą roślinę albo z niej odparowuje.

W tym zakresie wymienić należy przede wszystkim następujące ustalenia:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;

⁵⁰ Należy jednak pamiętać, że obowiązujące obecnie przepisy prawa uniemożliwiają wprowadzenie wyłącznego wymogu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach działek budowlanych, na których lokalizowana jest zabudowa, przy jednoczesnym dostępie do sieci kanalizacji deszczowej. Zgodnie z zapisem §28 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065), teren, na którym będzie lokalizowany budynek powinien być wyposażony w kanalizację umożliwiającą odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. Natomiast wyłącznie w przypadku budynków niskich (do 12 m) lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych.

- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

Biorąc pod uwagę zakres projektowanych przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, zasadne będzie też podejmowanie dodatkowych działań technicznych, pozwalających na zatrzymanie części wód opadowych na terenach i częściowe odciążenie kanalizacji deszczowej. W tym zakresie w projekcie planu wprowadzono ustalenie dopuszczenia lokalizacji obiektów i urządzeń takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne oraz dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych.

Przy projektowaniu ww. rozwiązań służących lokalnej retencji należy wziąć pod uwagę warunki gruntowe panujące na analizowanych terenach, gdzie w podłożu części terenów występują nieprzepuszczalne grunty spoiste, niesprzyjające infiltracji wody w głąb podłoża.

Jak powyżej wspomniano, rozwój terenów zabudowanych nierozzerwalnie wiąże się z koniecznością rozwiązania zagadnień związanych z dostarczeniem wody do budynków (do celów bytowych lub ewentualnie związanych z prowadzoną działalnością usługową), odprowadzeniem ścieków powstających na skutek ich funkcjonowania oraz sposobem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Sposób prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na terenach przeznaczonych pod zabudowę określają przepisy odrębne. Zagadnienia związane z odprowadzaniem ścieków reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Biorąc pod uwagę fakt, że tereny objęte projektem planu posiadają dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, należy przyjąć, że zaopatrzenie terenów w wodę pitną odbywać się będzie wyłącznie z sieci wodociągowej, a odprowadzanie ścieków wyłącznie za pośrednictwem kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo w ustaleniach projektu wprowadzono zapis o powiązaniu sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o sieci wodociągowe i kanalizacyjne powinna wyeliminować ryzyko powstawania zanieczyszczeń zasobów wodnych, zarówno na etapie realizacyjnym, jak i eksploatacyjnym. Zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego w związku z budową i funkcjonowaniem systemu kanalizacji sanitarnej może powstać w zasadzie głównie w sytuacji awarii sieci.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp przewidują możliwość wprowadzenia nowych inwestycji, których realizacja przyczyni się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na wody powierzchniowe, jednakże docelowa realizacja zapisów regulujących sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, pozwolą na zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Rozpatrując potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej, szatę roślinną i zwierzęta należy zwrócić uwagę przede wszystkim na przyszły sposób zagospodarowania terenów mających najistotniejsze znaczenie z przyrodniczego punktu widzenia.

W przypadku przedmiotowego projektu planu dotyczy to wyłączonego z zabudowy terenu zieleni urządzonej **3ZP**, przez który przepływa otwarty rów, terenu **2U/UC/P**, który charakteryzuje się dużym udziałem drzew w zagospodarowaniu, a także terenu **1U/UC/P**, który porośnięty jest spontanicznie rozwijającą się roślinnością zielną.

Jak wspomiano już w niniejszej prognozie, projekt planu ustala utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w zachodniej części obszaru opracowania – terenów niskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** wraz z towarzyszącą im dotychczasową zabudową usługową na wyznaczonych terenach **MN/U**. Projekt utrzymuje dotychczasową funkcję usługową na terenie **U**, gdzie istnieje jeszcze stary budynek magazynowy (przy zbiegu ulic Folwarcznej i Kłóskiej). W miejscu skupisk zieleni wysokiej oddzielającej zabudowę mieszkaniową od funkcji usługowej - na terenach **U** i **8MN** - wyznacza strefy zieleni. Projekt zachowuje też obecny układ komunikacyjny dróg publicznych dojazdowych **KD-D** oraz wewnętrznych **KDW**. W centralnej części analizowanego obszaru, na dużej powierzchni porośniętej spontaniczną zielenią z przepływającym (blisko wyżej opisanych terenów zabudowy) rowem melioracyjnym oraz w miejscach gdzie została zaprowadzona zieleń towarzysząca linii tramwajowej **1ktp**, projekt mpzp proponuje lokalizację terenów zieleni urządzonej **ZP**. Natomiast przy istniejącym budynku usługowym od ul. Franowo projekt wyznacza rozległy teren dla zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów **1U/UC/P**. Teren ten będzie otoczony od zachodu przez nowo projektowaną drogę lokalną **2KD-L**, ze zjazdem na zaprojektowaną (w północnej części projektu planu) drogę **3KD-L**. Na styku terenów **2ZP**, **2KD-L** i **1U/UC/P** projekt wskazuje również zasięg stanowiska archeologicznego.

Projekt planu, w swojej wschodniej części, przewiduje lokalizację rozległego terenu **2U/UC/P**. W otoczeniu terenu **2U/UC/P** projekt przewiduje zmiany układu komunikacyjnego. Zmiany będą polegały m.in. na poprowadzeniu wzdłuż istniejącego torowiska tramwajowego drogi lokalnej **3KD-L** dochodzącej aż do fragmentu ul. Szwajcarskiej **4KD-L** oraz wyznaczeniu nowego terenu **2ktp** dla funkcji obsługujących transport publiczny.

Natomiast na terenach **1U/UC/P** i **2U/UC/P**, stanowiących w chwili obecnej najbardziej stabilne środowisko do żerowania i bytowania niektórych gatunków zwierząt, projekt planu przewiduje znaczące przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne. Ustalono tu bowiem lokalizację nowej zabudowy kubaturowej w postaci obiektów usługowych, czy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Realizacja na terenach **U/UC/P** nowej zabudowy wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą przyczyni się znacząco do zawężenia puli gatunkowej, zarówno roślinności, jak i zwierząt, dla których występująca tu zieleń stanowi miejsce żerowania i bytowania. Wraz z postępującym zainwestowaniem tego terenu, zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, nastąpi stopniowe przekształcenie istniejących seminaturalnych siedlisk w typowe siedliska antropogeniczne, składające się zapewne z wysoce wyspecjalizowanej grupy roślin i zwierząt, bardziej wrażliwych biocenoz, uzależnionych od funkcjonowania użytkowników terenu.

W kontekście ochrony biocenoz lądowych szczególnie istotne są te ustalenia projektu, które pozwalają na zachowanie najcenniejszych nasadzeń drzew, występujących w granicach projektu planu. Zachowanie tych nasadzeń jest istotne dla utrzymania miejsc bytowania zwierząt, zachowania powiązań przyrodniczych z terenami położonymi poza planem oraz dla utrzymania różnorodności biologicznej, w tym różnorodności gatunkowej bytujących tu obecnie zwierząt.

Z uwagi na powyższe, na rysunku projektu mpzp na terenie **1U/UC/P**, w miejscach istniejących najstarszych zadrzewień i zakrzewień, wyznaczono strefę zieleni. Strefy zieleni wyznaczono również na fragmentach terenów **8MN** i **U.**, Dla wszystkich ww. stref wprowadzono wymóg zachowania istniejącej

zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy, a także zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów.

W celu ochrony pozostałych zadrzewień zlokalizowanych w obrębie obszaru opracowania, położonych poza zasięgiem wszystkich stref zieleni, w ustaleniach projektu planu znalazł się zapis nakazujący zachowanie istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń. Ponadto w odniesieniu do wszystkich terenów położonych w granicach projektu planu ustalono nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

Kolejnym z potencjalnych skutków realizacji nowych inwestycji budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zieleni, w tym zwłaszcza w otoczeniu istniejących drzew, także tych zlokalizowanych tuż poza maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, może być ich potencjalne uszkodzenie oraz pogorszenie warunków gruntowo-wodnych panujących w ich otoczeniu. Dlatego drzewa, które znajdują się w sąsiedztwie nowych inwestycji budowlanych będzie trzeba zabezpieczyć odpowiednimi osłonami przed urazami mechanicznymi. W przypadku drzew charakteryzujących się rozłożystymi koronami konieczne może okazać się również ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem. Istotne będzie również prowadzenie wszelkich prac ziemnych w sposób nienaruszający systemu korzeniowego, a więc w sąsiedztwie drzew w miarę możliwości w sposób ręczny. Bardzo ważne będzie odpowiednie zabezpieczenie gruntu pod koronami drzew. W tym zakresie nie należy składować materiałów budowlanych czy też mas ziemnych z wykopów, które potencjalnie mogą zanieczyścić grunt oraz zaburzyć wymianę gazową gleby. Z tego samego względu pod drzewami nie powinny być parkowane pojazdy i maszyny budowlane. Generalnie należy zadbać o zachowanie optymalnych warunków gruntowo-wodnych panujących w sąsiedztwie drzew, a zwłaszcza w zasięgu ich korony.

Oddziaływania na świat zwierzęcy, analogicznie do wpływu na szatę roślinną, związane będą przede wszystkim z przewidywanym znacznym zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, zwłaszcza w obrębie terenów **U/UC/P**, wspomnianym już wcześniej usunięciem znacznej części obecnie występującej roślinności, w tym zadrzewień, co pociąga za sobą usunięcie części dotychczasowych miejsc żerowania i bytowania zwierząt. W związku z prognozowaną zmianą charakteru części szaty roślinnej – z zieleni rozwijającej się w sposób spontaniczny w zieleń urządzoną, realizowaną na podstawie ustaleń projektu planu nakazującego zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, prognozuje się ograniczenie występowania gatunków zwierząt przystosowanych do życia na terenach o mniej intensywnym zagospodarowaniu (zadrzewione, zakrzewione, mało uczęszczane tereny) i wypieraniem ich przez gatunki synantropijne, przystosowane do życia w obrębie terenów zabudowanych, w bliskim sąsiedztwie ludzi.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie niekorzystny wpływ na zwierzęta wystąpi także na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia intensywnych prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiążąc się będą z generowaniem hałasu przez silniki pracujących maszyn oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe), co skutkować będzie czasowym wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Jak już wspomniano w niniejszej prognozie, tereny zieleni, a także nasadzenia zieleni, zwłaszcza tej wysokiej, występujące na innych terenach, mogą być miejscem bytowania dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową. Dlatego realizacja zarówno ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań musi uwzględniać zakazy, ustanowione w stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt⁵¹. Wśród zakazów wymienionych w rozporządzeniu wskazać można m.in. zakazy: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwytania, umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania

⁵¹ Dz.U. 2022 poz. 2380

lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, umyślnego uniemożliwienia dostępu do schronień, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca. Natomiast w przypadku konieczności podjęcia działań inwestycyjnych, które będą powodowały naruszenie obowiązujących zakazów, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są one szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia na czynności podlegające zakazom, wydawane przez właściwe organy ochrony środowiska.

Uwzględnienie powyższych zagadnień będzie szczególnie istotne przy projektowaniu, przygotowaniu i realizacji wszelkich przedsięwzięć prowadzonych przede wszystkim w granicach terenu **1U/UC/P**, gdzie obecne zadrzewienia mogą stanowić potencjalne ostoje i siedliska dla gatunków prawnie chronionych zwierząt. Istotne jest zatem, aby realizacja przedsięwzięć nie powodowała niszczenia ich siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania dla zwierząt, a także niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, jeśli takowe zostaną stwierdzone. Dlatego prace związane z realizacją inwestycji powinny być też prowadzone poza okresem lęgowym.

W kontekście zachowania istniejących miejsc bytowania zwierząt pozytywnie należy ocenić wszystkie ustalenia projektu dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, szczegółowo opisane w pierwszej części rozdziału, dotyczącej oddziaływania na szatę roślinną. Ponadto, aby w maksymalnym stopniu umożliwić zachowanie zbiorowisk roślinnych występujących na terenach przeznaczonych pod zabudowę, w projekcie mpzp ustalono wymagany do zachowania minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:

- dla terenów: **3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN i 8MN** nie mniejszy niż 40%,
- dla terenów **1MN i 2MN** nie mniejszy niż 25%,
- dla terenów: **1MN/U, 3MN/U i 4MN/U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów: **2MN/U, 5MN/U, 6MN/U, 7MN/U, 8MN/U i 9MN/U** nie mniejszy niż 35%,
- dla terenu **U** nie mniejszy niż 30%,
- dla terenów **1U/UC/P i 2U/UC/P** nie mniejszy niż 20%.

Respektowanie powyższego nakazu, w połączeniu z realizacją wspomnianych już wcześniej ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania zieleni, pozwoli na zminimalizowanie ryzyka całkowitego zniszczenia występującej tu wartościowej roślinności i miejsc bytowania zwierząt.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Przedmiotowy obszar projektu planu miejscowego zlokalizowany jest poza granicami krajobrazów priorytetowych określonych w „Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego”⁵².

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu na krajobraz, należy mieć na uwadze, że w krajobrazie analizowanego obszaru, szczególnie w jego części północno-wschodniej, wyróżnia się wysokim udziałem zieleni wysokiej, która rozsiewając się spontanicznie na przestrzeni lat na niezagospodarowanych działkach wytworzyła w wyniku wtórnej sukcesji zadrzewienia o charakterze leśnym. Na ww. fragmencie obszaru projektu planu wyznaczony został teren zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, oznaczony na rysunku planu symbolem **2U/UC/P**.

Biorąc powyższe pod uwagę, analizowany projekt planu zakłada więc istotne przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne i zmianę charakteru zagospodarowania nie tylko największego powierzchniowo terenu **2U/UC/P**, ale również porośniętego spontanicznie rozwijającą się roślinnością zielną terenu **1U/UC/P**. Widocznych zmian w lokalnym krajobrazie spodziewać się można również

⁵² Przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego

w efekcie zainwestowania niezabudowanych fragmentów terenów: **3MN, 5MN, 8MN, 1MN/U**, jak również w wyniku realizacji nowej drogi publicznej na terenie **2KD-L**.

Pełna realizacja ustaleń mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu spowoduje zatem trwałe zmiany w kompozycji dotychczasowego krajobrazu i znaczące oddziaływanie na jego walory. Wprowadzenie do przestrzeni nowych, kubaturowych, dominujących w przestrzeni, obiektów budowlanych usługowych lub obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów na terenach **U/UC/P** wpłynie na jeszcze silniejsze zaakcentowanie w przestrzeni składowych antropogenicznych krajobrazu.

Jednocześnie na etapie realizacyjnym, w wyniku organizacji placów budowy oraz prowadzenia prac budowlanych związanych z lokalizacją nowych budynków oraz realizacją nowego układu drogowego, oddziaływanie na krajobraz będą negatywne. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe.

W związku z planowanymi przekształceniami funkcjonalno-przestrzennymi do projektu planu wprowadzono ustalenia w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, których realizacja powinna ograniczać negatywne oddziaływania projektowanych zmian na walory krajobrazowe. W odniesieniu do całego obszaru projektu planu pozytywny skutek dla krajobrazu będą miały zapisy, które zakazują lokalizacji na terenach elementów zagospodarowania dysharmonizujących krajobraz, w tym nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, z wyjątkiem elementów kolejowej i tramwajowej sieci trakcyjnej, a także tymczasowych obiektów budowlanych. Ponadto, ustalono lokalizację budynków zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu, z dopuszczeniem miejscowych odstępstw, które zostały jednak szczegółowo w projekcie określone.

Pozytywnie na walory krajobrazowe analizowanego obszaru oddziaływać będą wszystkie ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, a zwłaszcza te, które zapewniają ochronę istniejących terenów zieleni i istniejącego w granicach planu cennego starodrzewu, w tym:

- wyznaczenie terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**,
- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznicy kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

W celu podniesienia walorów estetycznych całego obszaru zapisy projektu planu ustalają również wymóg nadania spójnego charakteru oświetleniu i nawierzchni w obrębie poszczególnych terenów dróg publicznych, terenów transportu publicznego oraz terenów zieleni urządzonej.

Podsumowując, należy stwierdzić, że docelowa realizacji ustaleń projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu spowoduje znaczące oddziaływania na krajobraz analizowanego obszaru. Ostateczna ocena wszystkich zmian funkcjonalno-przestrzennych i ich wpływu na walory krajobrazowe obszaru może być jednak bardzo różnicowana i w dużym stopniu będzie subiektywna, zależna od wyglądu, intensywności i rozmieszczenia nowej zabudowy, zastosowanych dla niej rozwiązań architektonicznych i materiałów wykończeniowych, standardu, jakości wykonania i dostępności przestrzeni publicznych, a także indywidualnych oczekiwań, gustów i upodobań potencjalnych odbiorców tej przestrzeni.

6.6. Oddziaływanie na powietrze i warunki klimatyczne

Przewiduje się, iż docelowa i pełna realizacja ustaleń projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie spowoduje pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do znaczącego pogorszenia lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Projekt planu obejmuje teren przekształcony już antropogenicznie, na którym planowane są istotne zmiany funkcjonalno-przestrzenne. Docelowo na niezainwestowanych jeszcze, a przewidzianych pod zabudowę, terenach: **1U/UC/P, 2U/UC/P, 3MN, 5MN, 8MN, 1MN/U** ma powstać nowa zabudowa usługowa lub obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub zabudowa usługowa. Wszystkie nowe budynki będą musiały mieć zapewnioną dostawę energii cieplnej, co oczywiście może powodować emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Analizowany teren posiada dostęp do sieci gazowej, z której skorzystać może nowa zabudowa, co z ekologicznego punktu widzenia jest rozwiązaniem korzystnym, ponieważ eliminuje się w ten sposób powstanie nowej emisji na danym terenie. Natomiast w sytuacji, kiedy nowa zabudowa będzie zaopatrywana w ciepło z indywidualnych systemów grzewczych, wielkość nowej emisji będzie głównie uzależniona od zastosowanego w instalacji paliwa. W tym zakresie projekt planu ustalił zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje również wzrost emisji zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych, wynikającej z dojazdów do nowych obiektów mieszkalnych, usługowych, czy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Lokalnego i ograniczonego czasowo wzrostu emisji zanieczyszczeń spodziewać się można na etapie realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu, a także prace prowadzone przy użyciu sprzętu budowlanego, napędzanego silnikami spalinowymi. Przewiduje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych w trakcie prowadzenia prac budowlanych nie będzie miała istotnego wpływu na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

Pomimo opisanego powyżej, stosunkowo niewielkiego, ryzyka pojawienia się na analizowanym obszarze obiektów, których funkcjonowanie mogłoby wpłynąć na pogorszenie lokalnych warunków aerasanitarnych, do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie lub wyeliminowanie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, jakie mogą pojawić się w wyniku realizacji jego ustaleń. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Zapis ten dotyczy indywidualnych systemów grzewczych, których stosowanie dopuszczają zapisy omawianego projektu planu. Jego przestrzeganie pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń powstających w obrębie indywidualnych systemów grzewczych, w szczególności zanieczyszczeń pyłowych. Jest to szczególnie istotne z uwagi na konieczność wyeliminowania niekorzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska i ochrony zdrowia zjawisk, związanych z przekraczaniem dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu.

Wprowadzenie tego rodzaju zakazu nawiązuje ponadto do ustaleń zawartych w „*Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska*”, zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.⁵³, opracowanym z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a zawierającym szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest

⁵³ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszzonego PM10 oraz B(a)P.

Wśród zapisów, których realizacja w sposób pośredni wpływać będzie pozytywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego wymieniłem należy również ustalenia z zakresu ochrony i kształtowania zieleni, jak:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

Zarówno dla terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, jak i dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę **1-8MN**, **1-9MN/U**, **U**, **1U/UC/P** oraz **2U/UC/P** ustalono zachowanie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych (ich wielkości określono w rozdziale 4.2. Prognozy) oraz wprowadzono jednocześnie nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

Przy projektowaniu nowego zainwestowania terenów w granicach planu należy dążyć do zachowania jak największych enklaw zieleni, co będzie sprzyjać utrzymaniu lepszej jakości powietrza atmosferycznego, ponieważ obecność różnorodnej zieleni – a w szczególności roślinności wysokiej – wpływa na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla w powietrzu atmosferycznym oraz ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

Znaczące zmiany w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, jakie wprowadzane są niekiedy w efekcie realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skutkować mogą wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań na lokalne warunki klimatyczne. Wśród najważniejszych czynników powodujących znaczące zmiany lokalnego klimatu, wymieniłem można między innymi: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, wprowadzanie znaczących zmian w obrębie wód powierzchniowych (pojawianie się sztucznych zbiorników wodnych, kanalizowanie dużych cieków wodnych), zwiększanie liczby źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, stosowania w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania, czy też projektowanie układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności na terenach intensywnie zabudowanych.

W przypadku analizowanego projektu mpzp zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania dotyczyć będą jego znacznej powierzchni i najprawdopodobniej będą wpływać na kształtowanie warunków mikroklimatycznych całego analizowanego obszaru. Realizacja projektowanej zabudowy, szczególnie na terenach **1U/UC/P** i **2U/UC/P**, związana będzie ponadto z koniecznością usunięcia części występującej tu dotychczas roślinności wysokiej, doprowadzi do pojawienia się powierzchni trwale zabudowanych oraz spowoduje realizację na tych terenach nowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dlatego też, w obliczu prognozowanego pogorszenia warunków mikroklimatu i strat w szacie roślinnej należy dołożyć wszelkich starań, aby nowe zainwestowanie terenów charakteryzowało się wysokim udziałem zieleni, zwłaszcza tej wysokiej, gdyż jej obecność poprawia warunki klimatyczne i aerosanitarne. Równie istotna jest minimalizacja

wpływu istniejących i potencjalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza na tym terenie. W tekście projektu mpzp wprowadzono więc ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania roślinności i ochrony powietrza atmosferycznego (przytaczane już w niniejszym rozdziale w kontekście oddziaływania na powietrze atmosferyczne), których realizacja w sposób pośredni przyczyni się również do ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji planowanych zamierzeń na lokalne warunki klimatyczne.

Należy podkreślić, że obecność zieleni, zwłaszcza wysokiej, wśród terenów zabudowanych wpływa korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń powietrza (w tym przede wszystkim CO₂ oraz ograniczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych), stanowiących jądra kondensacji, których zwiększona obecność wpływa z kolei na pojawianie się w granicach miasta niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Wprowadzenie wspomnianego już zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w indywidualnych systemach grzewczych (których realizacja została dopuszczona zapisami projektu mpzp) wpłynie w pewnym stopniu na wyeliminowanie możliwości pojawienia się istotnych źródeł emisji niskiej, wpływających na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym na niekorzystne kształtowanie lokalnego klimatu.

Dla ograniczenia niekorzystnych oddziaływań na lokalne warunki mikroklimatyczne niezwykle istotne będzie respektowanie zapisów projektu mpzp dotyczących parametrów zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenów, dla których przewiduje się wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wśród najważniejszych z nich, należy wskazać ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej, ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaka musi zostać zachowana w granicach działki oraz ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projekt planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu ustala przeznaczenie terenów pod następujące funkcje:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-8MN**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-9MN/U**;
- teren zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **U**;
- tereny zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, oznaczone na rysunku planu symbolami **1U/UC/P** i **2U/UC/P**;
- tereny zieleni urządzonej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-3ZP**;
- tereny dróg publicznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-4KD-L**, **1-6KD-D**;
- tereny transportu publicznego, oznaczone na rysunku planu symbolami **1ktp** i **2ktp**;
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-11KDW**.

Spośród wyżej wskazanych rodzajów terenów, w projekcie planu objęto ochroną akustyczną w środowisku – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁴ oraz przepisów wykonawczych, czyli rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵⁵ – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej **MN/U**.

Ponadto, ustalenia projektu planu nie wykluczają na terenach zabudowy **MN/U** i **U/UC/P** – lokalizacji wrażliwych akustycznie usług czyli zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali, a także mniej wrażliwych akustycznie obiektów zamieszkania zbiorowego czy, które również objęto ochroną akustyczną w środowisku.

⁵⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r., poz. 54, tekst jednolity ze zm.)

⁵⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

W związku z powyższym, w projekcie planu – w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku – ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenów **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a dla terenów **MN/U** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych.

Natomiast w przypadku lokalizacji na terenach zabudowy **MN/U** i **U/UC/P** zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali projekt planu ustala zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach.

Oznacza to, że wymienione wyżej funkcje obiektów, realizowane na terenach zabudowy **MN/U** i **U/UC/P** mogą być na nich lokalizowane jedynie w przypadku zapewnienia tym obiektom – w granicach działki budowlanej, odpowiednich, wymaganych dla nich standardów akustycznych w środowisku, czyli w rejonach nie skażonych ponadnormatywnym hałasem samochodowym. Szczególnie dotyczy to lokalizacji usług oświaty i zdrowia jw. – o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku niż wymagane w przypadku terenów mieszkaniowo-usługowych.

Ustalenie, dotyczące zasady lokalizowania na terenach zabudowy **MN/U** i **U/UC/P** dodatkowych bardziej wrażliwych akustycznie funkcji obiektów i terenów – zostało sformułowane w nawiązaniu do przepisu art. 112 ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁶, który mówi, że „Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: 1) utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego ...”. W związku z tym, nie ma powodu ustalania słabszych standardów akustycznych w środowisku dla bardziej wrażliwych akustycznie funkcji usług oświaty i zdrowia (czyli na poziomie wymagań dedykowanych terenom mieszkaniowo-usługowym), i przywoływanie art. 114 ust. 2 ustawy jw.

Z kolei, w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego na terenach **MN/U** oraz **U/UC/P** projekt planu ustala zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowany będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, co oznacza takie same wymagania akustyczne w środowisku, jak w przypadku terenów mieszkaniowo-usługowych.

Projekt planu ustalił na obszarze projektu planu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-8MN**, dla których – na podstawie rozporządzenia w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵⁷ – wymagane jest zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych w środowisku (od hałasu samochodowego i kolejowego) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na poziomie równoważnym: $L_{Aeq D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i porze nocnej (czyli w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia – od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰ oraz 8 godzinom pory nocy – od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), a w przypadku definiowania długookresowego średniego poziomu hałasu – na poziomie: $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dziennowieczornonocnej i porze nocnej (czyli dla L_{DWN} wyznaczonego w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku, z uwzględnieniem pory dnia – od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰, pory wieczoru – od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰ i pory nocy – od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰, oraz dla L_N wyznaczonego w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim porom nocy w roku, tj. od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Poziomy dźwięku jw. stanowią również dopuszczalne kryteria akustyczne w środowisku dla hałasu komunikacyjnego –, w przypadku lokalizacji na terenach **MN/U** i **U/UC/P** zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali..

Projekt planu ustalił również na obszarze projektu planu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej **1-9MN/U**, dla których – na podstawie rozporządzenia jw. – wymagane jest zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych w środowisku (od hałasu

⁵⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r., poz. 54, tekst jednolity z późn. zm.)

⁵⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

komunikacyjnego jw.) jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, na poziomie równoważnym: $L_{Aeq D/N}^* = 65/56$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i porze nocnej, oraz w przypadku definiowania długookresowego średniego poziomu hałasu – na poziomie: $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

Poziomy te stanowią również dopuszczalne kryteria akustyczne w środowisku dla hałasu komunikacyjnego jw. w przypadku lokalizowania na terenach **MN/U** zabudowy zamieszkania zbiorowego, na granicach działki budowlanej na której zlokalizowany będzie taki obiekt lub zabudowa.

Z kolei, w przypadku występowania i oddziaływania potencjalnych źródeł hałasu związanych z działalnością usługową, w tym także działalnością związaną z usługami zdrowia jw. – możliwą na terenach **MN** w ramach przepisów ustawy *Prawo budowlane*⁵⁸ oraz zlokalizowanych na pozostałych terenach **MN/U**, **U/UC/P** czy **U** – tj. źródeł hałasu od tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu (np. urządzeń technicznych, agregatów prądotwórczych, czepni, wyrzutni wentylatorów, transportu wewnętrznego, czy np. hałasu związanego z zabawami dzieci i młodzieży) – dopuszczalne poziomy dźwięku w środowisku, na podstawie rozporządzenia jw. wynoszą odpowiednio: $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB – dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz szkół, przedszkoli, żłobków czy domów opieki społecznej i szpitali, oraz $L_{Aeq D/N}^* = 55/45$ dB – dla terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8-miu najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz w przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, a także $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB – w przypadku pierwszego rodzaju zabudowy, oraz $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB – w przypadku drugiego rodzaju zabudowy, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku oraz wszystkim porom nocy w roku.

W projekcie planu ustalono również zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych (różnych) wymaganiach akustycznych w środowisku, co oznacza konieczność zapewnienia na takich wspólnych (lub sąsiedzkich) granicach dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych.

Ustalenie to zapisano w związku z potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniem na siebie terenów i obiektów o różnych wymaganiach akustycznych w środowisku, tudzież różnych poziomach emitowanych zakłóceń akustycznych do środowiska, głównie związanych z oddziaływaniem tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu – dla terenów zlokalizowanych nie tylko w sąsiedztwie bezpośrednim, ale i przez ulicę, np. wewnętrzną lub inną o małym natężeniu ruchu pojazdów. Jest to istotne w przypadku sąsiedztwa terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** z terenem **MN/U** – czyli sąsiedztwa terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku, z terenami **MN/U** – o wymaganiach słabszych.

Ustalenie to dotyczy również terenów **MN** i **MN/U** sąsiadujących z terenem **U**, dla którego wymagań akustycznych w środowisku w ogóle nie definiuje się.

W rozdz. 2.11 niniejszej prognozy, na podstawie dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*⁵⁹, opisano oddziaływanie na obszar projektu planu:

- hałasu samochodowego od ulicy Bolesława Krzywoustego (dokumentacja mapy jw. nie zawiera informacji o oddziaływaniu hałasu samochodowego od ulic: Franowo, Folwarcznej, Klenowskiej, Łosiowej, Łuczowskiej, Ternickiej oraz Kłóńskiej) – zilustrowanego na załączniku nr 2,
- hałasu tramwajowego (od linii tramwajowej na Franowo) – zilustrowanego na załączniku nr 3,
- hałasu kolejowego (od tras przelotowych oraz bocznicy – ze stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo, biegnących w sąsiedztwie obszaru projektu planu) – zilustrowanego na załączniku nr 4,
- hałasu przemysłowego od urządzeń i obiektów funkcjonujących na terenie Kompanii Piwowarskiej S.A. – zilustrowanego na załączniku nr 5.

⁵⁸ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2023 r., poz. 682, tekst jednolity ze zm.)

⁵⁹ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

Z uwagi na akustycznie oddziaływanie hałasu samochodowego od ulic, które nie znalazły się w granicach projektu planu – przede wszystkim ul. Bolesława Krzywoustego (na zabudowę mieszkaniową, zlokalizowaną pomiędzy ulicami Klenowską a Kłońską) (por. załącznik nr 2 zamieszczony w niniejszej prognozie i omówiony w rozdz. 2.11) – w projekcie planu dopuszczono również stosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Stosowanie zasad akustyki architektonicznej dotyczy właściwego ze względów akustycznych rozkładu pomieszczeń w budynkach (nie tylko mieszkalnych, także biurowych, usługowych, czy wymagających szczególnej koncentracji uwagi), który uwzględnia zagrożenia akustyczne zewnętrzne i wewnętrzne w budynkach i odnosi się głównie do projektowanych, nowych budynków. Z kolei, stosowanie zasad akustyki budowlanej dotyczy wszystkich budynków wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń (przy zamkniętych oknach i drzwiach), narażonych na ponadnormatywne dla wnętrz pomieszczeń oddziaływanie akustyczne z zewnątrz, także nowych – gdzie akustyka architektoniczna nie daje wystarczających efektów i wiąże się z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, w tym głównie okien i drzwi o podwyższonej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem (ale nie poprzez ich rozszczelnienie).

Możliwość zastosowania takiego rozwiązania daje przepis ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶⁰, który w *Dziale V: Ochrona przed hałasem* – art. 114 pkt 4, mówi: „W przypadku zabudowy mieszkaniowej, szpitali, domów pomocy społecznej lub budynków związanych ze stałym albo czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zlokalizowanych na granicy pasa drogowego ..., ochrona przed hałasem polega na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.”, a także przepisy rozporządzenia w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁶¹, które w *Dziale IX: Ochrona przed hałasem i drganiami* mówią jakie wymagania należy spełnić, aby zrealizować budynek blisko źródła zagrożeń akustycznych (§ 323 ÷ § 327).

Z kolei, w celu ochrony środowiska przed hałasem samochodowym, w tym ograniczenia emisji i propagacji tego hałasu od ulic zlokalizowanych w granicach opracowania – zarówno tych istniejących jak i projektowanych – dopuszczono na terenach dróg stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych.

Ograniczeniu narażenia mieszkańców i użytkowników terenów położonych w sąsiedztwie dróg – na niekorzystne warunki akustyczne w środowisku, tudzież eliminacji konfliktów społecznych w wyniku oddziaływania tych rodzajów hałasu komunikacyjnego – służyć będą również ustalenia sformułowane w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – dopuszczające na terenach: **1KD-D**, **2KD-D**, **3KD-D**, **4KD-D** i **5KD-D** lokalizację elementów umożliwiających uspokojenie ruchu.

Hałas tramwajowy nie stanowi aktualnie źródła zagrożeń akustycznych w środowisku dla zlokalizowanej na obszarze projektu mpzp zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nie przewiduje się, by stan ten uległ zmianie w wyniku realizacji projektu planu. Również wskazany w sposób orientacyjny na rysunku projektu planu (na terenach **ZZP** i **3ZP**) przebieg torowiska tramwajowego po jego realizacji, z uwagi na znaczne oddalenie, nie będzie wpływał ponadnormatywnie na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zgodnie z ustaleniami projektu planu, w otoczeniu nowej trasy tramwajowej znajdują się tereny **ZP** oraz **U/UC/P**, które nie podlegają ochronie akustycznej z wyjątkiem sytuacji, kiedy dojdzie do lokalizacji na terenach **U/UC/P** zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali. W takim przypadku projekt planu wprowadza wymóg zapewnienia w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy

⁶⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity ze zm.)

⁶¹ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, tekst jednolity)

związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach. W tym przypadku również nie przewiduje się wystąpienia ponadnormatywnego oddziaływania na zabudowę możliwą do realizacji na terenach **U/UC/P**.

Hałas kolejowy z tras przelotowych oraz bocznicowych – ze stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo nie oddziałuje ponadnormatywnie na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w obszarze projektu planu, i nie są przewidywane zmiany w tym zakresie po realizacji ustaleń mpzp.

W przypadku oceny oddziaływania hałasu przemysłowego od urządzeń i obiektów funkcjonujących na terenie Kompanii Piwowarskiej S.A. na podstawie wyników badań hałasu zilustrowanych w dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*, należy stwierdzić, że dla wskaźników oceny hałasu stosowanych w mapach akustycznych – brak jest niekorzystnego wpływu pracy tego zakładu przemysłowego na zlokalizowaną w granicach projektu planu zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Ponadto, na obszar opracowania nie oddziałuje hałas przemysłowy oraz hałas lotniczy z lotniska cywilnego Poznań-Ławica oraz lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny i nie są przewidywane zmiany w tym zakresie po realizacji ustaleń mpzp.

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń projektu planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu spowoduje zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania na obecnych i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanego obszaru oraz mieszkańców i użytkowników terenów sąsiednich, graniczących z przedmiotowym obszarem.

Negatywne oddziaływania na ludzi, wynikające z realizacji ustaleń projektu mpzp, związane będą z etapem realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, prowadzonych przede wszystkim na terenach: **1U/UC/P**, **2U/UC/P**, **3MN**, **5MN**, **8MN**, **1MN/U**, a także w wyniku realizacji nowej drogi publicznej na terenie **2KD-L**.

Negatywne oddziaływania polegać będą przede wszystkim na emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza, a także na utrudnieniach w ruchu, zarówno pojazdów, jak i pieszych. Dlatego na etapie sporządzania projektów budowlanych poszczególnych inwestycji należy przewidzieć wykonywanie prac budowlanych w taki sposób, aby wszelkie działania, zwłaszcza te z użyciem ciężkiego sprzętu, powodowały możliwie najmniejsze uciążliwości dla terenów położonych w otoczeniu inwestycji i ich mieszkańców bądź użytkowników. Prace powinny być prowadzone w ciągu dnia, aby nie stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych. Należy przestrzegać zasady wyłączenia silników samochodów i maszyn budowlanych w czasie przerw w pracy, maksymalnie ograniczyć czas budowy poszczególnych etapów poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego, stosować sprzęt w dobrym stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych.

Oddziaływania związane z etapem realizacji poszczególnych inwestycji zaliczane są do oddziaływań krótkotrwałych, które ustaną po zakończeniu prac budowlanych. Zasięg oddziaływania powinien być ograniczony do działki budowlanej, by nie stanowił zbyt dużego dyskomfortu dla otoczenia. Niemniej, wzmożony ruch samochodowy, związany z prowadzeniem większych inwestycji budowlanych, może oddziaływać nie tylko na teren samej inwestycji, ale również na tereny położone w najbliższym sąsiedztwie, powodując utrudnienia w przemieszczaniu się mieszkańców okolicznych terenów oraz poruszaniu się ich pojazdów. Należy zatem założyć, że negatywne oddziaływania na ludzi na etapie realizacyjnym, głównie w zakresie oddziaływań akustycznych i utrudnień w ruchu, wystąpią z dużym prawdopodobieństwem. Oczekuję się jednak, że utrudnienia te będą występowały tylko w porze dziennej, umożliwiając wypoczynek nocą.

Powyższe kwestie wykraczają poza zakres merytoryczny i formalny ustaleń planów miejscowych i dotyczą już etapu realizacyjnego inwestycji budowlanej, niemniej w kontekście analizy oddziaływań na ludzi, wynikających z lokalizacji nowych obiektów budowlanych, stanowią istotne zagadnienia, warte przytoczenia w prognozie chociaż w ogólnym zarysie.

W kontekście zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa obecnych i przyszłych mieszkańców oraz użytkowników analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich), istotne było wprowadzenie do projektu planu zapisów wpływających na właściwą ochronę oraz zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska, a zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego, pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie mieszkańców miasta. Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące między innymi: ochrony jakości powietrza atmosferycznego, ochrony i kształtowania zieleni, czy też kształtowania ładu przestrzennego.

Z uwagi na planowany rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę, generujących ruch samochodowy, w projekcie planu określono wskaźniki parkingowe. Ustalono minimalną liczbę miejsc do parkowania samochodów osobowych, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową. Ponadto w przypadku lokalizacji usług wymagających dostaw towarów, wprowadzono nakaz zapewnienia na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami dla samochodów osobowych.

Wzrost intensywności zainwestowania obszaru planu, i z tego wynikający większy ruch samochodowy na etapie eksploatacyjnym, spowoduje również wzrost emisji hałasu komunikacyjnego samochodowego. Ponadto, jak wspomniano już w niniejszym rozdziale, projekt planu zakłada również lokalizację nowej drogi publicznej klasy lokalnej (2KD-L), która zapewni dostęp dla samochodów do terenu 1U/UC/P. Z tego względu ważne będzie stosowanie przez zarządcę dróg działań i rozwiązań – technicznych i organizacyjnych – umożliwiających stosowne ograniczenie oraz uspokojenie ruchu samochodowego, w wyniku czego nastąpi ograniczenie emisji i propagacji hałasu samochodowego w otaczającym środowisku. Eliminowaniu zagrożeń komfortu akustycznego w środowisku służą ustalenia projektu planu, które dopuszczają na terenach dróg publicznych lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich, jak również stosowanie technicznych elementów uspokojenia ruchu.

Ponadto, kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku i w budynkach służyć będą ustalenia projektu planu ustalające:

- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu:
 - dla terenów MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów MN/U jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - na terenach MN/U i U/UC/P w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach,
 - na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku;
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- na terenach dróg dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych.

Zapewnieniu odpowiedniego standardu życia i bezpieczeństwa mieszkańcom i użytkownikom analizowanych terenów służyć będą również ustalenia w zakresie zapewnienia wszystkim terenom dostępu do niezbędnych sieci infrastruktury technicznej. W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalono powiązanie sieci infrastruktury technicznej

z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, w tym systemu monitoringu wizyjnego, systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego, oraz stacji transformatorowych.

Za korzystne z punktu widzenia oddziaływania na ludzi należy uznać ustalenie zakazu lokalizacji w granicach projektu planu przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych zapisami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Tym samym w granicach opracowania uniemożliwiono lokalizację nowych inwestycji związanych z przedsięwzięciami, których realizacja mogłaby powodować znaczące, negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego (np. powierzchni ziemi, warunków wodnych, szaty roślinnej, powietrza, klimatu akustycznego) oraz dla ludzi.

Ponadto projekt planu nie umożliwi lokalizacji na swoim obszarze zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, dlatego nie przewiduje się aby realizacja jego zapisów wiązała się z powstaniem ryzyka poważnej awarii przemysłowej. W ustaleniach projektu planu uwzględniono natomiast jego położenie w pobliżu zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR) – zakładu Browar Poznań, będącego zakładem produkcyjnym Kompanii Piwowarskiej S.A. (zlokalizowanego przy ul. Szwajcarskiej 11). W tym zakresie wprowadzono nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wynikających z zachowania bezpiecznych odległości od zlokalizowanego poza granicami planu zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Analizowany projekt mpzp, w ramach możliwego ustawowego zakresu, zawiera ustalenia, które pozwalają na zapewnienie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, a tym samym ich realizacja będzie również pozytywnie oddziaływać na zdrowie ludzi lub też będzie ograniczać negatywne oddziaływanie wynikające ze wzrostu intensywności zainwestowanego analizowanego obszaru. Są to głównie ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, których realizacja pozwoli jednocześnie na ograniczenie negatywnego oddziaływania prognozowanego wzrostu natężenia ruchu komunikacyjnego w granicach planu na jakość powietrza. W tym zakresie pozytywnie ocenić należy wyznaczenie w granicach projektu planu terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, jak również poniższe zapisy ustalające:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;
- zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi wegetację roślin,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojazdów, dojazdów i bocznic kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
- zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie mpzp może w pewnym stopniu niekorzystnie wpływać na mieszkańców analizowanego obszaru na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, niemniej docelowa i pełna realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp pozwoli na stworzenie nowego układu funkcjonalno-przestrzennego, stanowiącego przyjazne miejsce dla życia, zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanych terenów.

6.9. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

W ustaleniach projektu planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, stosownie do wymogów ustawowych oraz wniosków Miejskiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, uwzględniono konieczność ochrony wszystkich istniejących w granicach planu cennych elementów dziedzictwa kulturowego, objętych ochroną konserwatorską, wymienionych w rozdziale 2.13. prognozy, a więc zabytkowej wieży ciśnień ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz dwóch stanowisk archeologicznych oznaczonych symbolami: AZP 53-28/32 i AZP 53-28/33.

Analizowany projekt mpzp wskazuje na rysunku lokalizację zabytkowej wieży ciśnień na terenie **1MN/U**, dla której ustala ochronę budynku chronionego planem, wskazanego na rysunku planu, jako wolno stojącego, z dopuszczeniem przebudowy i odbudowy, zgodnie z ustaleniami planu. Wskazuje również stanowiska archeologiczne o numerach: AZP 53-28/33 i AZP 53-28/32, oznaczone na rysunku planu, dla których w zapisach projektu uchwały nie wprowadza żadnych ustaleń, gdyż kwestie te regulują przepisy odrębne. Ponadto w projekcie mpzp wprowadzono również obowiązek uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów obszarów obserwacji archeologicznej wskazanych na rysunku planu.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że w projekcie planu w sposób prawidłowy i wystarczający uwzględniono konieczność ochrony cennych elementów dziedzictwa kulturowego, a realizacja jego ustaleń nie spowoduje znaczących, negatywnych oddziaływań na powyższe cenne elementy.

6.10. Oddziaływanie na dobra materialne

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na istniejące dobra materialne na skutek realizacji ustaleń projektu planu „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu. Realizacja jego ustaleń spowoduje natomiast wzrost ilości dóbr materialnych na skutek realizacji nowej zabudowy przede wszystkim na terenach: **1U/UC/P**, **2U/UC/P**, **3MN**, **5MN**, **8MN**, **1MN/U**, zagospodarowania nowych terenów zieleni urządzonej **1-3ZP**, czy realizacji drogi publicznej klasy lokalnej na terenie **2KD-L**.

Negatywne oddziaływania na istniejące dobra materialne na skutek realizacji ustaleń mpzp potencjalnie mogą wystąpić na etapie realizacji ustalonych lub dopuszczonych ww. inwestycji. Ich wystąpienie związane będzie z koniecznością przeprowadzenia prac budowlanych, które z uwagi na planowany zakres i skalę będą wymagały wykonania wykopów ziemnych, prowadzenia intensywnego ruchu pojazdów i maszyn budowlanych, czego potencjalnym efektem może być uszkodzenie nawierzchni w obrębie istniejących w otoczeniu dróg, uszkodzenie istniejących sieci infrastruktury technicznej, czy też zwiększenie zapylenia i hałasu na obszarach sąsiadujących z placami budowy. Niemniej, z uwagi na ich lokalny i ograniczony czasowo charakter, nie będą miały one znaczącego wpływu na dobra materialne zlokalizowane na całym analizowanym obszarze, a to, czy one w ogóle zaistnieją będzie w dużym stopniu zależało od organizacji placu budowy i standardu prowadzenia prac budowlanych.

Nie przewiduje się innych zagrożeń dla dóbr materialnych, zlokalizowanych w granicach obszaru objętego projektem planu, wynikających z naturalnych zagrożeń i katastrof. Analizowany obszar nie jest położony w zasięgu terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi czy też terenów zagrożonych ruchami masowymi, a więc w zasięgu wystąpienia zjawisk, które mogłyby powodować negatywne oddziaływania na istniejące czy też projektowane obiekty budowlane.

Projekt planu nie umożliwia lokalizacji na obszarze zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, dlatego nie przewiduje się aby realizacja jego zapisów wiązała się z powstaniem ryzyka poważnej awarii przemysłowej. W ustaleniach projektu planu uwzględniono natomiast zlokalizowany w pobliżu projektu zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) - Browar Poznań, będący zakładem produkcyjnym Kompanii Piwowarskiej S.A. (zlokalizowany przy ul. Szwajcarskiej 11).. W tym zakresie wprowadzono nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wynikających z zachowania bezpiecznych

odległości od zlokalizowanego poza granicami planu zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Z uwagi na lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie analizowanego obszaru linii kolejowych oraz stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo, istotnym zagadnieniem w zakresie oddziaływań na dobra materialne są również drgania wywoływane przez ruch pociągów i ich wpływ na budynki. W związku z tym, przy realizacji nowej zabudowy na terenach sąsiadujących z terenami kolejowymi należy uwzględnić przepisy odrębne, w tym m.in. zapisy art. 53 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym w zakresie wymaganych minimalnych odległości budynków od terenów kolejowych oraz wymogi normy PN-B-02170:2016 „Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki”. Z uwagi na powyższe w projekcie planu wprowadzono zapis o obowiązku uwzględnienia szczególnych warunków zagospodarowania oraz ograniczeń wynikających z położenia w sąsiedztwie obszaru kolejowego, których orientacyjny zasięg jest pokazany na rysunku planu.

6.11. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wskazano w rozdziale 3 prognozy, na obszarze objętym projektem mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomnika przyrody, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego.

Obszarem prawnie chronionymi na podstawie ww. ustawy, położonym najbliżej projektu planu (w odległości ok. 560 m), jest Fort IIa (Thümen), zlokalizowany na obszarze osiedla Czecha w Poznaniu (przy zbiegu ul. Piaśnickiej i ul. Kurlandzkiej), wchodzący w skład obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005⁶². Zgodnie z planem zadań ochronnych⁶³, uchwalonym dla obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu w 2018 r., lista przedmiotów ochrony tego obszaru została zweryfikowana i zmniejszona do dwóch gatunków – 1308 mopka (*Barbastella barbastellus*) i 1324 nocka dużego (*Myotis myotis*).

Powołując się na ustalenia ww. planu zadań ochronnych, celem działań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, a także poprawa stanu ochrony poprzez ograniczenie niepokojenia oraz polepszenie warunków siedliskowych.

Natomiast jako działanie ochronne dla samego Fortu IIa wskazano: montaż kraty zabezpieczającej miejsca hibernowania nietoperzy, konserwację kraty w miarę potrzeb, usuwanie śmieci oraz edukację ekologiczną (montaż tablicy informacyjnej).

Jako zagrożenia istniejące dla Fortu IIa wskazano: zwiększoną penetrację w związku ze wzrostem jego atrakcyjności turystycznej i działalności podmiotów użytkujących Fort. Z kolei jako zagrożenia potencjalne dla Fortu IIa wskazano rozsadzanie ścian obiektu i wycinkę zadrzewień stanowiących żerowiska lub trasy przelotów, pogorszenie warunków siedliskowych m.in. poprzez zmniejszanie powierzchni zimowiska, zmianę warunków mikroklimatycznych itp. w związku z częstym użytkowaniem Fortu oraz zaśmiecanie.

Wskazane działania ochronne i zakazy ustalone dla ww. formy ochrony dotyczą działań podejmowanych w granicach samych obiektów fortyfikacyjnych. Mając powyższe na uwadze, zakłada się, że realizacja ustaleń przedmiotowego projektu mpzp nie będzie powodować znaczących, negatywnych oddziaływań na ww. formę ochrony przyrody.

W kontekście oddziaływań na obszary chronione należy również wspomnieć o występowaniu w granicach projektu planu (lub wysokim prawdopodobieństwie występowania) chronionych gatunków zwierząt w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w tym zawłascza gatunków ptaków

⁶² Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Fortyfikacje w Poznaniu (PLH300005) (Dz.U. 2022 poz. 2177).

⁶³ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz. 4260)

o których była mowa w rozdziale 2.8. prognozy. Z uwagi na powyższe, realizacja zarówno ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań inwestycyjnych musi uwzględniać zakazy, ustanowione w stosunku do zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną (ściśle lub częściową) w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W §6 rozporządzenia wskazano liczne zakazy, w tym m.in.: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania i chwytania, umyślnego niszczenia form rozwojowych, transportu, chowu, zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania ich okazów, niszczenia siedlisk oraz ostoi, będących obszarem ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji i żerowania, niszczenia, usuwania oraz uszkodzania zimowisk i innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zbywania, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego płoszenia lub niepokojenia, a także fotografowania, filmowania oraz obserwacji, mogących powodować ich płoszenie i niepokojenie. W stosunku do chronionych gatunków ptaków wprowadza się zakaz umyślnego płoszenia i niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

Powyższe zakazy należy respektować zarówno podczas realizacji ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań prowadzonych na obszarze bytowania chronionego gatunku.

W przypadku realizacji przedsięwzięć wymagających przeprowadzenie wycinki drzew i krzewów kolidujących z daną inwestycją, należy ją przeprowadzić poza okresem lęgowym ptaków.

6.12. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MPZP ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁶⁴ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu), Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania (pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego), prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką

⁶⁴ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska.

i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁶⁵, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Należy podkreślić, że analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMS, powinna dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

W celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp najbardziej korzystne będzie prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, szczególnie istotne będzie monitorowanie:

- utrzymania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych lub terenów, a także zachowania określonych wskaźników zabudowy na terenach, na których ustalono jej realizację (realizowane na etapie wydawania decyzji pozwoleń na budowę),
- jakości powietrza atmosferycznego.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Na obecnym etapie nie wskazuje się w prognozie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań wskazanych w analizowanym projekcie mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu. Zaproponowane w projekcie ustalenia w zakresie zagadnień ochrony środowiska i przyrody wydają się optymalne jak na warunki terenów położonych w silnie zurbanizowanej części miasta.

Ponadto, należy też pamiętać, że możliwość wprowadzenia odmiennego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp została ograniczona zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.

9. STRESZCZENIE I WNIOSKI

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu i składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

W druhej części prognozy opisano obecne zagospodarowanie analizowanego terenu. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy, dokonano również oceny jakości powietrza, zasobów wodnych oraz klimatu akustycznego.

– Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu położony jest w południowo-wschodniej części Poznania. Ograniczony jest od północy trasą tramwajową osiedle Lecha –

⁶⁵ w tym m.in. w Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1576) i rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288, poz. 1697).

Franowo oraz parkiem handlowym przy ul. Szwedzkiej, od wschodu ulicą Szwajcarską oraz pętlą tramwajowo-autobusową Franowo, od południa ulicą Folwarczną oraz terenami stacji towarowej Poznań Franowo, od zachodu ulicą Klenowską. Powierzchnia tego obszaru wynosi 39,19 ha. Obszar ten charakteryzuje się niejednorodnym zagospodarowaniem. W południowo-zachodniej części zlokalizowany jest teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie w pełni zagospodarowująca dostępne kwartały zabudowy, natomiast pozostały obszar stanowią nieużytki porośnięte spontaniczną zielenią niską oraz wysoką. Poza ww. budynkami mieszkalnymi w granicach projektu planu występuje jeszcze zabudowa usługowa w postaci dawnego magazynu PKP zlokalizowanego u zbiegu ulic Kłóńskiej i Folwarcznej oraz budynku biurowego, w którym funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (przy ul. Franowo 26). Obsługę komunikacyjną obszaru opracowania zapewniają natomiast drogi dojazdowe i lokalne, z czego w granicach mpzp zlokalizowane są ulice: Kłóńska, Ternicka, Łuczkowska, Łosiowa, Klenowska (fragment) i Folwarczna (fragment). Przez obszar projektu mpzp przebiega również fragment trasy tramwajowej na Franowo. W granicach analizowanego projektu mpzp jedynie niewielki fragment w południowo-zachodniej części, położony jest w zasięgu obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze w Poznaniu (uchwała Nr XL/419/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 lipca 2008 r., symbol „Tl”). Obszar analizy sąsiaduje także z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Park Handlowy Franowo” (uchwała LIV/721/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 12 maja 2009 r., symbol „Tt”) oraz opracowywanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Centrum Handlowe M1” (uchwała Nr LXIII/982/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 25 lutego 2014 r., symbol „Tm”). W sąsiedztwie analizowanego obszaru znajdują się: budynek Centrum Handlowego M1 wraz z niezbędną infrastrukturą i naziemnymi parkingami oraz dalej tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej os. Rusa – od północy, za ul. Szwedzką i równoległe do niej biegnącą ul. Kurlandzką, tereny Kompanii Piwowarskiej S.A. – od wschodu, za ul. Szwajcarską, tereny Centrum Handlowego IKEA – od zachodu, oraz tereny kolejowe stacji przeładunkowo-rozrządowej Poznań – Franowo – od południa.

- Obszar projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, wg podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne⁶⁶, położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56). Zgodnie z posiadanymi informacjami, rzędne terenu wahają się na tym obszarze w przedziale od 88,3 m n.p.m. (w części centralnej, w rejonie rowu biegnącego równoległe do ul. Kłóńskiej) do 82,91 m n.p.m. (w części północno-wschodniej).
- Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania⁶⁷, w pasie terenu wzdłuż ul. Franowo o szerokości ok. 60-100 m, przypowierzchniowo zalegają grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane (seria QhANn). Na głębokości ok. 2 m p.p.pt., w podłożu na przeważającej powierzchni analizowanego obszaru zalega warstwa lodowcowych gruntów spoistych (seria QpGSp), czyli gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego fazy leszczyńskiej. Poniżej 4 m p.p.t. w podłożu poza ww. serią glin zwałowych notowane są wodno-lodowcowe osady niespoiste (seria QpGfNsp), których udział systematycznie znacznie się zwiększa, aż do głębokości 8 m p.p.t., gdzie występują już na większości analizowanego obszaru. Litologicznie są to głównie średnio zagęszczone i zagęszczone piaski o różnej granulacji, żwiry, sporadycznie pospółki i otoczaki. Na głębokości ok. 10 m p.p.pt., ponownie na przeważającej powierzchni analizowanego obszaru zalega warstwa lodowcowych gruntów spoistych (seria QpGSp), czyli glin zwałowych, a jedynie niewielki fragment terenu w rejonie zbiegu ulic Folwarcznej i Klenowskiej pokrywają wodno-lodowcowe osady niespoiste (seria QpGfNsp).

⁶⁶ Według najnowszego podziału z 2016 r., sporządzonego w ramach zlecenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pod nazwą „Weryfikację przebiegu granic regionów fizyczno-geograficznych w formacie SHP (shapefile)”, realizowanego przez Instytut Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Badawczy, na podstawie ostatniego podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez prof. Jerzego Kondrackiego (1998, 2000) (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>).

⁶⁷ Mapy serii geologiczno-inżynierskich na głębokościach: 1 m, 2 m, 4 m, 5 m, 6 m, skala 1:10 000, ark. N-33-130-D-d-1, [w] Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, PIG-PIB, Program Geozagrożenia i Geologia Inżynierska, Warszawa, 2017 r.

- Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych złóż kopalin⁶⁸, udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁶⁹, gruntów leśnych⁷⁰.
- Obszar projektu mpzp położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w całości w zasięgu zlewni jednolitych części wód powierzchniowych JCWP Cybina (RW600010185899) oraz w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW600060). Przez rozpatrywany teren przepływa okresowo napełniany wodą rów melioracyjny. Obszar znajduje się poza zasięgiem terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (0,2%, 1% i 10%). Omawiany obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono lokalizacji studni ujmujących wody poziomu trzeciorzędowego lub czwartorzędowego. Analizowany obszar nie jest również położony w zasięgu stref ochronnych ujęć wód, dla których ustawa *Prawo wodne* ustanawia ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wód.
- Obszar opracowania charakteryzuje się znacznym przekształceniem antropogenicznym i wynikającym z niego stosunkowo niskim stopniem zróżnicowania siedliskowego. Obszar wcześniej był użytkowany głównie rolniczo a obecnie obejmuje tereny, które w około 70% są niezagospodarowane – porośnięte głównie spontaniczną zielenią niską oraz wysoką. Pozostałą powierzchnie obszaru opracowania zajmują tereny zagospodarowane – często z zielenią urządzoną. Na przedmiotowym obszarze różnorodność gatunkowa fauny ograniczona jest głównie do gatunków przystosowanych do życia w warunkach miejskich, w sąsiedztwie terenów zainwestowanych, narażonych jednocześnie na wpływ wielu niekorzystnych czynników.
- Na terenie objętym projektem mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu, (zgodnie ze wskazaniami Miejskiego Konserwatora Zabytków), znajduje się zabytkowa wieża ciśnień ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków, która podlega ochronie konserwatorskiej. Ponadto na przedmiotowym obszarze zlokalizowane są dwa stanowiska archeologiczne.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy analizy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu, w którym odniesiono się do następujących zagadnień:

- Na obszarze objętym projektem mpzp nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*. Obiektem fortyfikacyjnym, wchodzącym w skład sieci Natura 2000, położonym najbliżej analizowanego obszaru jest Fort IIa (Thümen) – zlokalizowany na osiedlu Czecha, przy zbiegu ul. Piaśnickiej i ul. Kurlandzkiej. Biorąc pod uwagę fakt, że obiekty forteczne znajdują się poza granicą obszaru projektu mpzp, nie przewiduje się, aby realizacja jego ustaleń spowodowała znaczące, negatywne oddziaływania na przedmiot i integralność obszaru Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu”. Nie zaistniała również konieczność wprowadzenia zapisów odnoszących się bezpośrednio do zapewnienia jego ochrony.
- Problemem ochrony środowiska, który dotyczy terenu położonego w sąsiedztwie obszaru projektu mpzp (a w sposób pośredni dotyczy również samego obszaru projektu planu) jest natomiast funkcjonowanie zakładu Browar Poznań, będącego zakładem produkcyjnym Kompanii Piwowarskiej S.A. (zlokalizowanego przy ul. Szwajcarskiej 11), który to został zaklasyfikowany jako zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Zakład ten, zlokalizowany w odległości ok. 140 m od granicy projektu mpzp zaopatrzony jest w instalację chłodniczą, w której przechowywany jest amoniak, którego maksymalna ilość może wynosić ok. 60 Mg. Ponadto, w ww. zakładzie w procesach produkcyjnych wykorzystywane są również różne inne substancje niebezpieczne, które mogą spowodować zagrożenia na terenie zakładu wynikające z: wycieku amoniaku, wycieku ługu sodowego i kwasów nieorganicznych, wycieku gazu propoan-butan, wycieku tlenu, wybuchu pyłu słodowego. Obszar, dla którego opracowywany jest plan miejscowy, może znaleźć się w strefie oddziaływania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej w ww. zakładzie produkcyjnym. Obecność tego rodzaju obiektu w sąsiedztwie granic obszaru projektu

⁶⁸ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁶⁹ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁷⁰ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu wymaga uwzględnienia wymagań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa obszaru opracowania, jak i obszarów sąsiednich – w zakresie oddziaływania i skutków potencjalnych awarii przemysłowych. Zasadne jest zatem rozważenie wprowadzenia ograniczeń w zakresie zachowania bezpiecznych odległości od zlokalizowanego poza granicami planu zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

- Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu oraz ich powiązaniu z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego planu miejscowego.

- Do opracowania projektu mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu przystąpiono na wniosek Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Poznania z 23 kwietnia 2018 r. dotyczący sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 3/9 i 6, arkusz 01 oraz działek nr 2/18 i 2/20, arkusz 02 w obrębie geodezyjnym Kobylepole w Poznaniu. Sporządzenie mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu pozwoli między innymi na:

- opracowanie dokumentu planistycznego zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa oraz aktualnym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”,
- określenie potencjału inwestycyjnego terenu oraz wskazanie optymalnego sposobu zagospodarowania terenu z uwzględnieniem chłonności obszaru oraz lokalnych uwarunkowań przestrzennych i w konsekwencji ochronę terenu przed zbyt intensywną lub niekontrolowaną zabudową,
- określenie szczegółowych zasad obsługi infrastrukturalnej i powiązań komunikacyjnych,
- zabezpieczenie terenu pod realizację przyszłych inwestycji w zakresie transportu poprzez właściwe powiązanie układu drogowego obszaru ze szczególnym uwzględnieniem sąsiednich ulic – Folwarcznej oraz Szwajcarskiej.

- Analizowany projekt mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

W zakresie przeznaczenia terenów ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-8MN**;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1- 9MN/U**;
 - teren zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **U**;
 - tereny zabudowy usługowej lub rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² lub obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, oznaczone na rysunku planu symbolami **1U/UC/P** i **2U/UC/P**;
 - tereny zieleni urządzonej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-3ZP**;
 - tereny dróg publicznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-4KD-L**, **1-6KD-D**;
 - tereny transportu publicznego, oznaczone na rysunku planu symbolami **1ktp** i **2ktp**;
 - tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1-11KDW**.
- W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W tym zakresie ustalono:
 - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów;
 - lokalizację:
 - zieleni w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu,
 - rzędu drzew wskazanego w sposób orientacyjny na rysunku planu;

- na terenie **3ZP** zachowanie wskazanych na rysunku planu wód powierzchniowych jako otwartych, z dopuszczeniem ich regulacji i przebudowy;
 - zakaz umacniania brzegów wód powierzchniowych wskazanych na rysunku planu materiałami uniemożliwiającymi vegetację roślin;
 - w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, z wyjątkiem terenu pod lokalizację dojeżdż, dojazdów i bocznicy kolejowej na terenie **2U/UC/P**, które nie mogą stanowić więcej niż 50% tej strefy,
 - zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów;
 - zachowanie istniejących drzew zlokalizowanych poza strefami zieleni wskazanymi na rysunku planu, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń;
 - w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu:
 - dla terenów **MN** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów **MN/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - na terenach **MN/U** i **U/UC/P** w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej lub szpitali zapewnienie w granicach działki budowlanej, na której zlokalizowana będzie taka zabudowa, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach,
 - na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku;
 - zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku;
 - dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
 - na terenach dróg dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych;
 - dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
 - w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - na terenach **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach;
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych zapisami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
 - zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
 - strefę ochronną lokalizacji obiektów i urządzeń wolno stojących wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazaną na rysunku planu.
- Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium.

- Obecnie obowiązujące Studium zostało przyjęte uchwałą Nr LXXXVIII/1670/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 11 lipca 2023 r., w którym kierunki przeznaczenia terenów w granicach obszaru sporządzenia projektu mpzp nie uległy zmianie. Aktualnie obowiązujące Studium ustala następujące kierunki przeznaczenia: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), tereny zabudowy usługowej lub produkcyjnej (**U/P**), dworce publiczne transportu zbiorowego (**kdd**), tereny kolejowe (**kk**), kierunkowe trasy tramwajowej – poza drogowym układem podstawowym (**kt**). Obszar planu znajduje się częściowo w granicy obszaru, na którym dopuszczona jest lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², a także w całości w granicy obszaru zdegradowanego. W graniach terenu planu przebiega orientacyjna lokalizacja łączników zieleni. Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne analizowanego projektu mpzp należy uznać za zgodne z zapisami ww. Studium.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, a także lokalnym, istotne z punktu widzenia ustaleń projektu planu. W tym zakresie odniesiono się do następujących dokumentów:

- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r.,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz. U. UE. L.2008.152.1),
- Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania do roku 2030 (POŚ).

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań realizacji ustaleń mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu, których realizacja służyć będzie ochronie środowiska przyrodniczego oraz ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko.

Uwzględniając specyficzne uwarunkowania, związane ze skalą trwałego zagospodarowania terenów, zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za wystarczający. Należy jednak podkreślić, że warunkiem zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Równie istotne będzie zastosowanie w procesach inwestycyjnych najlepszych dostępnych praktyk, umożliwiających zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na środowisko w możliwie maksymalnym stopniu.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko, która może polegać na analizie wyników pomiarów i ocen uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMS, musi dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

W części ósmej wyjaśniono, że na obecnym etapie nie wskazuje się w prognozie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań wskazanych w analizowanym projekcie mpzp „W rejonie ulicy Folwarcznej” w Poznaniu. Zaproponowane w projekcie ustalenia w zakresie zagadnień ochrony środowiska i przyrody wydają się optymalne jak na warunki terenów położonych w silnie zurbanizowanej części miasta. Ponadto, należy też pamiętać, że możliwość wprowadzenia odmiennego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp została ograniczona zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.

ZASIEGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU SAMOCHODOWEGO
W PORZE DZIENNO-WIECZORNO-NOCNEJ (LDWN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

ZASIEGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU SAMOCHODOWEGO
W PORZE NOCNEJ (LN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

ZASIĘGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU TRAMWAJOWEGO
W PORZE DZIENNO-WIECZORNO-NOCNEJ (LDWN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

ZASIĘGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU TRAMWAJOWEGO
W PORZE NOCNEJ (LN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

ZASIĘGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU KOLEJOWEGO
W PORZE DZIENNO-WIECZORNO-NOCNEJ (LDWN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

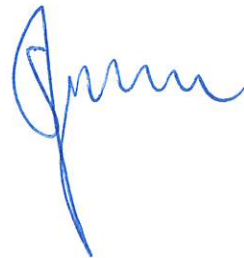

ZASIĘGI ODDZIAŁYWANIA HAŁASU KOLEJOWEGO
W PORZE NOCNEJ (LN) - W STANIE ISTNIEJĄCYM W ROKU 2022

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana Sylwia Jaszczura oświadczam, iż spełniam wymogi określone w art. 74a ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'S. Jaszczura', written in a cursive style.